

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petitor egyszeri hirdetés 15 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyiltér: minden sor 20 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kösch Árpád könyvnyomtató-intézet.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények
valamint a hirdetési díjak is.

A Magyar Társaság emlékünnepe.

Az eperjesi Kollégium kebelében fennálló Magyar Társaság november 30-ikán lélekemelő módon ünnepelte meg fennállásának 75 éves jubileumát. A nagyszabású ünnep, melynek lefolyásáról alább kimerítő tudósítást közlünk, részleteiben s jelentőségében korántsem volt s nem is lehetett csupán tanintézeti vagy helyi jellegű.

Valamint a Magyar Társaság dicsőséges multja, a magyar nemzeti eszme szolgálatában megfutott háromnegyedszázados fényes pályája s az ősi Kollégium falait átlépő és egykor a Felvidék egész társadalmát irányító hatása, azonképen az országos jellegű meleg érdeklődés, mely a Társaság örömmünnepe alkalmából oly sokfelől megnyilatkozott: egyikévé tették ez ünnepünket azoknak az országos jellegű irodalmi ünnepeinknek, a melyek az utóbbi időben igaz dicsőséget szereztek vármegyénk s városunk hazafias közönségének.

Bizonysága volt ez a legutóbbi lelkes ünnepünk annak, hogy nagy és dicső multú városunk s annak Kollégiuma nemcsak a multban volt a hazafias erények, a magyar nemzeti szellemtől áthatott közművelődés zászlóvivője, hanem az ma is, nem feledkezve meg azonkívül a borostyánkorszorús elődök emléke iránti hálás kegyeletről sem. Szóljon mindennek igazolásául a következő részletes tudósításunk:

Ritka szép ünnepély folyt le november 30-ikán a Kollégium nagytermében. A kollégiumi Magyar Társaság ünnepelte fennállásának 75-ik évfordulóját. Az inté-

zeti ünnep nagy arányokat öltött, a midőn a megye és a város társadalmá, a rokon-intézetek megfelelő módon vettek részt azon. Az utódok igaz hálával adóztak ama derék elődöknek, a kik háromnegyed századdal ezelőtt, nemzetünk nehéz napjaiban, hazánk északkeleti, nemzetiséglakta vidékén létesítették a Magyar Társaságot, hogy a magyar nyelv és irodalom fejlesztése által a nagy társadalomban is erősítsék a magyarságot. A Társaság — mely régebben nyilvános olvasótermet tartott fenn — ma már csak a kollégiumi főgimnázium tanulóifjúságát foglalja magában, s csak az ifjúság körében végzi nemes munkáját; de ma is hű a régi tradíciókhoz, és éppen a dicső mult felelevenítésével fokozza az utódok munkakedvét.

Hálaadó istenítisztelet.

Az ünnepet d. e. 9 órákor az ifjúság hálaadó istenítisztelete előzte meg, a mely a Kollégium imatermében ment végbe. Frenyó Lajos vallásnár, a főgimnázium költői lelkű tanára, szép hálaadó éneket írt erre az alkalomra. Az alkalmi beszédet ugyancsak ő tartotta; fel-tüntette szép képekben a Társaság multját avval a gondolattal, hogy mindezt a Gondviselés segítő kegyelmével érthette el.

Az emlékünnepe.

A tulajdonképeni emlékünnepe d. e. 11 órákor kezdődött. Fényes és nagyszámú közönség adott kifejezést megjelenésével a Társaság működése iránt való elismerésének. Megjelentek: Dr. Bárdossy Jenő, Sárosvármegye főispánja, Tahy József alispán, a városunkban időző Szieber Ede tankerületi főigazgató, Palugyay Gusztáv, a kir. törvényszék elnöke, dr. Horváth Ödön kir. tanácsos, az Eperjesi Széchenyi-kör elnöke, Podhorányi Bálint, Eperjes polgármestere, és a város tanácsnokai; a sáros-pataki, iglói, késmárki és rimaszombati főgimnáziumok kiküldöttei, az eperjesi állami tanítónőképző, a kir. kath. főgimnázium, az evang. polgári leányiskola tanári-kara, a gör. kath. szeminárium igazgatója, a Kollégium pártfogósága s mind a négy intézetének tanári-kara és ifjúsága, s a város nagyszámú intelligens közönsége.

Lelkes hangulatban folyt le a minden ízében sikerült ünnepély. Az ünnepély első pontját a főgimn. senekőre szolgáltatta, előadván a «Nyitány»-t a «Hunyadi László» operából, Erkel Ferencz klasszikus művéből. A gondosan betanult és előadott darab dicséretére válik a Zenekörnek és buzgó vezetőjének.

Wallentinyi Samu dr. főgimnáziumi tanár, a Magyar Társaság e. i. elnöke tartotta meg ezután lendületes, remek megnyitó-beszédét. Általános érdeklődés mellett vázolta főbb vonásokban a Társaság multját s azt a fényes munkát, a mit fennállása óta végzett a Társaság a magyar nyelv és kultúra érdekében. A tartalmas és választékos nyelven tartott, mélyen átértett beszéd lelkesítő nagy hatással volt a közönségre, s nagybecsű lapját fogja képezni a Társaság és a Kollégium évkönyvének.

Majd az üdvözlő-beszédek következtek. Beöthy Zsolt dr. táviratban mentvén ki elmaradását, Horváth Ödön dr., az Eperjesi Széchenyi-kör elnöke, meleg szavakban tolmácsolta elismerését és nagybecsülését a jubiláló Társaság iránt. Megkapóan adott kifejezést annak, hogy mily fontos missziót teljesít megalakulása óta ez intézmény, és Isten áldását kéri a Társaság további működésére is. Magas szárnyalású üdvözlő-beszéde a következő volt:

„Nagyérdemű Elnök úr! Valóban őszinte örömmre szolgál az, hogy az Eperjesi Széchenyi-körnek legbensőbb, legigazabb üdvözlését tolmácsolhatom. Ennek az üdvözlésnek az alapja az a legőszintébb elismerés és megbecsülés, melyvel az Eperjesi Széchenyi-kör az ősi Kollégium e derék társulatának, az ünneplő Magyar Társaság-nak multját és jelenét mindenkor tekinti. És épp ez az üdvözlés — mondhatom — telve van a legőszintébb örömmel a felett, hogy a Mindenhatónak kegye a Magyar Társaság életére felhozta ezt a szép napot, és telve van a legjobb kívánatokkal az egyesület jövője, felvirágzása és eredményes működése iránt. Az olaszoknak egyik kiváló írójuk — a kit sokan szeretnek egy tündöklő, de vészthozó meteorhoz hasonlítani — mondotta azt, hogy a szabadság egyesekről többekre, többekről sokakra, sokakról az összességre megy át. Ezt a szép

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Tavaszi ünnep.*

Írta: Csengey Gusztáv.

Oh ne lássam képét késő őszi tájnak! —
Hervadt levele sincs már a kopass ágnak,
Köste szél süvölt át, rajta varjú káróg,
Deres kert mentében már bejagy az árok.
Sűrű, nehéz köd száll a pusztá halomra,
Fojtogató pára a mellemet nyomja...
Szállj tova, lelkem! A pusztát ne néssem;
Oh, hisz én a tavassz lehelletét érsem!

Virulj fel, szép tavassz, lelkem ifjúsága!
Hajnali rózsafény, szállj a lombos ágra...
Harmat a levélen, csalogány az ágon.
Bistató, friss remény az egész világon...
Libben a pillangó virágról virágra,
Gyűjtve száll a kis méh a virágos fákra...
Hogy est a szép csodát megijjodva szenjem:
Fakadó kikelet, te ihless meg engem!

Bűbajos tavassza elmúlt nagy időknél,
Hol merész álmoknak képei szövdőnek!...
Támad az álmokból őregek csodája,
S visszaragyog rám, mint puszták délibábja.
Mikor a valóban oly sivár az élet,
Zsenge hívők serege tette akkor ébred,
Ragadja nagy hitük, olthatatlan vágyuk,
As Isten szerelme mosolyog le rájuk.

* Az eperjesi kollégiumi Magyar Társaság 1902. nov. 30-ikán tartott 75 éves jubileumi ünnepélyén szavaltta: Mittelmann Árpád.

... A sésygen kora volt. Néss fel nagy uráhos:
Idegen bálványok oltárain dídos;
Odákinn tékosol, elfeledte nyelvét,
Hű, hamis mással kendősi a lelkét.
És alant a kis úr? dorobólva téspe,
Mától holnapig el s hstlálja a teetet;
Durva, mint as a rég, mit jobbdgya túr fel,
Igas panaszától hidegen fordul el.

S mi tette termővé est a sivár multat,
Hogy a koldus hasa mégis fölvirulhat?
Hogy a szebb jövőre még se vár hídja?...
Egyetlen kincse volt: lelkes ifjúsága.
Sikra szállt merészen élni a haszdért,
Küsdeni nemesen régi igazdért,
Apolni szép nyelvét, jogahos emelni,
As idegen-ajkút magyarrá nevelni.

Föllobog a szent tűs, nagy messze világit,
Havas Kárpátoktól kalászos rónáig...
Nemes busgalommal lépnek szövetségre,
Nagy hitük fölszárnyal, föl a magas égre.
Ók, a zsenge ifjak, ime előljárnak,
Fölbuzdul az agg is, a ki már kifáradi,
A csüggedő férjít tette ők hevtik,
S a hasa oltárát újra föléptik.

Te, jelenkor ifja, a ki tétovázol,
A munka napján is csak mulatva játszol,
A ki nem tudsz élni egy magas eszmének,
Hallod? A nagy multból seng feléd az ének.
Sápadt, fakó arcod sivár lelked tükre...
Néss vissza, gyáva te, nemes küsdelmükre!
Valami jobb érsés tán megmosdul benned,
S lelked a jövőnek még talán megmented.

Van mégis, a kinek nem sendül hídja,
Te neked, Eperjes Magyar Társasága!
Te jársz az elődök nemes útján híven, —
Köszönti ünneped' szent örömmel szívem!
Ünnepelj nemesen, ne lásd a rút drnyat,
Ne sésyeld soha sem, ha gyenge is szárdnyad,
A sas sem repülhet ifjan a felhőbe,
De hited fölvisz a boldogabb jövőbe.

Szeressed, fejlesszed est a Társaságot,
A nagyok példáját szép multjában látod;
Nincs még befejesve nemes hivatása,
Multjából fakadjon úde virulása.
Itt van az alapja a dicső jövőnek,
A nagyok, a hősök küsületek nőnek.
Ki követ: munkádat szent örökül hagyd rá;
Ki ifjan nemes volt, csak az lehet nagygyá.

Csak előre bátran, munkáld, kicsi gárda,
A te munkád válik a hasa javára.
És ha látsz körülted sok fiatal vázat:
Kíassott életük less intő példásat.
Szánd a nyomorultat, ki ifjan lett aggá,
Téged a munka tess mindig boldogabbá.
Lelked szép jutalmát ebben megtaláldod;
A hasa nagy multja legyen idéldod.

Oh, hisz oly közel van lelkedhez as emlék:
Felsőmagyarország dicső fejedelmét
Itt nevelték híven élni a hasznak,
Áldozni oltárán a szent szabadságnak.
S néssed Sáros ormán, as Rákóczi vára,
Küsdeni onnan megy a hősök útjára,
Mostoha atyjától a mi példát látott:
Örökbe vessi át a kurucs világot.

FERENCZ JÓZSEF-KESERŰVÍZ

az egyedül elismert kel-
lemes ízű természetes
hashajtószert.

Jelen számunkhoz másfél iv melléklet van csatolva.

és alapjában igaz elvet lehet alkalmazni meggyőződés szerint nemcsak a szabadság terjedésére, hanem a szabadsággal mindenkor kapcsolatos s az azzal mindenkor karöltve járó nemzeti közművelődésnek terjedésére is. Volt idő és pedig nem is olyan régen, mikor igazán ezek a többek, ezek voltak csupán a nemzet szabadságának és a nemzet közművelődésének igazi őrei, letéteményesei és leglelkesebb munkásai. Kell-e bővebben bizonyítani azokat előtt, kik nemzeti közművelődésünknek multját ismerik, azt, hogy ezek a Körök, legfőképen és legkiválóbban azok a tanuló-ifjak és a belőlük alakult Magyar Társaságok voltak, melyek — mint az eperjesi kollégiumi Magyar Társaságról is tudom — nem tanító, hanem tanuló társaságok akartak lenni, és a melyeknek a magyar nemzet szabadsága (oly sokat), a magyar nemzet közművelődése oly véghetetlenül sokat köszönhet. Igaz, hogy az idők folyamán ezeknek a Társulatoknak és így az eperjesi Magyar Társaságnak is a szerepe némileg módosult, feladatuk némileg megsűkülött. De kérdem: miképen lehetne figyelmen kívül hagyni mégis nemzeti kulturánk történetének ezt a szilárdoságra aczél, tisztaságra és értékére nézve valóban színarany láncszemet, és miképen hagyhatná figyelmen kívül éppen az a másik láncszem, e másik közművelődési egyesület, a mely ugyanazokat a szent, nemes célokat ezektől a többiekől átvevén, azoknak kérdéseit mindenkor akarja kiterjeszteni; miképen hagyhatná figyelmen kívül az Eperjesi Széchenyi-kör A legigazibb elismeréssel, megbecsüléssel, a legőszintébb örömmel és a legbensőbb jókívánatokkal eltelve hajtom meg tehát nagyérdemű Elnök úr előtt és az egész koll. Magyar Társaság előtt a Széchenyi-körnek szent eszméket telefirt zászlóját.

Csontos József, sárospataki ev. ref. főgimn. és akad. tanár a sárospataki Kollégium tanári-kara és ifjúsága üdvözlését tolmácsolta. Köszönetet mondott a meghívásért, a melyben a két intézet között levő testvérszeretethez és egyetértéshez biznyságát látja. A mély érzeléssel, igaz bensőséggel előadott következő beszédet nagy tetszéssel fogadta a közönség:

„Nagyérdemű Közönség! Mikor a sárospataki főiskola nevében eljöttem, hogy együtt ünnepelek a szép multú Társaság ünnepélyén, szinte nincs is és nem is lehet más feladat, mint megköszönni elsősorban a szíves meghívást; megköszönni főleg azért, mert mi azt olvastuk ki abból a szíves meghívásból, hogy bennünket itt az eperjesi ev. Kollégiumban csakugyan testvérekül tekintenek, szeretnek, és éppen azért óhajtkák azt, hogy mikor szép családi ünnepet ünnepelek, ebben az örömben mi is résztvegyünk. Ezzel a hittel és édes bizalommal jöttem ide, hogy ünnepelek, áldozván a testvéri érzelmenek, üdvözölve ezt a szép multú önképzőkört. Tudom azt, hogy ennek az önképzőkörnek kebeléből nagy emberek kerültek ki. Tudom azt, hogy azoknak az érdeme nem a mostani önképzőkör tagokat díszíti. De hát lehet-e megtüntetni, hogy azoknak a nagyoknak érdeméből kiáradó fénynek a melege őket szintén ne melengesse. Avagy nem közönséges dolog-e, hogy a hálás utód kegyelettel őrizze nagy elődjének emlékét;

És ki utolsó volt a nagyok sorában,
As a nagy próféta a hasa bajában,
Kinek szósátára nőtt vitések serege,
Lelke nagy erejét e falak közt nyerte.
Együtt vannak... itt van lelkük szent várása,
Láthatatlan érint szárnyuk suhanása...
Mondhatatlan erős a szívén átreszűl,
S a régi tetterső új életre pesszül.

Rajta hát, előre!... tárogató harsog...
Ti kedjétek, ifjan, azt a csoda harsog...
Jertek hát utánam, előttemek járok,
Egykor a sírból is feljövök hozzátok! —
Hiába temet el az időnek hantja,
Nem marad a sírban a szabadság lantja...
Elhosom harszanak két nagy fejedelmét,
S kiarasztom rátok lelkem szent szerelmét!

Tompa Mihály Eperjesen.

Írta: dr. Máriássy Béla. (Folytatás.)

Bár nem tökéletesen vág ide, mégsem állhatom meg, hogy ne idézzem Berzeviczy Albert itáliai útirajzának egy részét, melyet «az igazság nevében oly kérielhetetlenül kutató irányzatnak» szentel. A melyet ő «történelmi képprombolás» nevével illet.

«Tudjunk, akarjunk-e lelkesedni ezért az irányzatért? Örülünk-e neki, hogy a vallás ikonoklastái után évszázadokkal később megjötték a tudomány képprombolói is, kik újabb és újabb kutatások alapján mindent, mi tudásunk körében ideális, a mi fenséges, a mi természetfölöttinek látszott, leszállítani, összezsugorítani igyekeznek? Különösen a történelemben, a melybe pusztulni induló vallási hitünk ideáljai átmenekültek, különösen itt végeztek nagy rombolást: gyermek- és ifjúkorunk bálványait sorra leszállították

avagy nem úgy kell-e lenni, hogy a magyar história kiválóbb alakjaira minden magyarnak büszkének kell lenni. Hát ez az önképzőkör is legyen büszke az ő elődjére, az ő multjára. De legyen büszke a szónak legnemesebb értelmében, úgy, hogy a multa való visszatekintésből szent elhatározások keletkezzenek, ezen a szép ünnepen szent elhatározások egy szebb jövőnek megteremtésére nézve. Mert igaz, hogy azalatt a 75 esztendő alatt — melyet a Társaság multjának nevez — igen sok történt Magyarországon; igen sokat haladt Magyarország, elért sokat, talán olyat is, a melyet néha nem is remélt. Hiszen ma már a művelt állatok között vagyunk, a művelt népek közé sorozhatók vagyunk. Hanem balgaság volna azt mondani, hogy most már nincs többé semmi teendőnk a magyar nemzet jövőjének előbbrevitelére. Tehát ez az ünnep akkor lesz igazán szent ünnep, ha a fogékony ifjú kebelben szent elhatározások születnek egy szebb jövőnek megteremtésére. Legyen hát megszentelve ez ünnepély, és csakugyan szülessenek nemes, szent elhatározások. Bár adná az Ég, hogy az a 25 esztendő — a mely a százból hátra van — ha lehet, még eredményesebb munkát végezne mint az elmúlt 75; bár adná az Ég, hogy, midőn a Társaság 25 év múlva 100 éves jubiláris ünnepélyét üli, akkor a magyar haza egén több felleg ne legyen. Ezekkel a gondolatokkal jöttem ide ez ünnepélyre, ezekkel üdvözölöm az önképzőkört, és ezekkel kérem Istennek segítő és megáldó kegyelmét a további munkásságra.

Stromp József főgimn. tanár közvetlen szavakban adott kifejezést az iglói ág hitv. ev. főgimnázium elismerésének és üdvözlésének. Valamint a multban megvolt a testvéri szeretet a két intézet között, úgy a jövőben is ez csak erősödjen. Az állandó tetszésnyilvánításoktól kísért beszéd így hangzott:

„Mélyen tisztelt ünneplő Közönség! Ha minden nemzetnek nyelve, irodalma az, mely lehetővé teszi azt, hogy a nemzet szellemi kincse a legkésőbbi multból a legközelebbi jelenig élvezhető legyen; ha minden nemzetnek nyelve és irodalma az, a mely becses, mindennél drágábbban őrzött kincse: mit kell akkor érezni nekünk maroknyi magyar népek, midőn tudjuk azt, hogy nehéz időkben nyelvünk, irodalmunk volt az, a mely a minden térről leszorított, már-már kétségbeesztő magyar nemzeti érzék lüktetését fenntartotta. Ápolni, fejleszteni, terjeszteni kell nyelvünket. Ápolni, fejleszteni, terjeszteni kell nyelvünket, mert tudjuk azt, hogy annak a maroknyi magyar népek, a mely mindenféle idegen nemzetiségekkel van körülvéve, mennyire szüksége van nemzeti nyelvére. Ennek a nemes célnak szolgálatában állott és áll most is az az önképzőkör, mely az eperjesi Kollégium kebelében ma gyémánt-jubileumát ünnepli. Ezt a nemes eszmét szolgálták, ennek a nemes eszmének jelszavai voltak zászlajára írva: önművelődésünk, nyelvünk ápolása, terjesztése. És én, mint az iglói gimnázium képviselője és ennek az intézetnek a kebelében fennálló Petőfi-önképzőkörnek tanárelnöke, midőn legmelegebben üdvözölöm ezen Társaságnak idén tisztelt elnökét, kérem a Mindenható, hogy adjon továbbra is erőt, hogy haladjon azokon

magas piederstáljaikról, dohos iratok, rideg levéltári okmányok alapján bizonyítván róluk, hogy éppen olyan gyarló, nyomorult emberek voltak, mint bármelyikünk; szinte keletkeztek abban, ha egy történelmi nagyságot kisserű elemeire bonthattak fel, vagy éppen-séggel bebizonyíthaták róla, hogy nem is létezett! Ha ez így megy tovább, miért fognak akkor még a mi gyermekeink lelkesedni? Vajjon nem jogosult-e annak a kérdésnek a felvetése, hogy a történelem gyakorlati haszna szempontjából mi bir nagyobb becses: egy tévedés-e, mely egyeseket vagy nemzeteket lelkesedéssel, kegyelettel, nemes ambícióval tölt el, vagy egy hideg igazság, mely alkotó erejű érzelmeiket kiolt?»

Az «erdei lak» pedig már a történelemé.

Nem szabad felednünk, hogy a legdohosabb irat, a legvastagabb kutyabőrös okmány is csak emberek műve; a kik szerettek és gyűlöltek, emlékeztek és feledtek, s a kiknek állításai csak egyéni nézetök, rokon- vagy ellenszenvök megnyilatkozásai, s a kiknek véleménye annál kevésbé lehet irányadó, minél közelebb álltak ahhoz, a kiről szólnak. Ha egy épület felett akarok bírálatot mondani, nem állok kapuja félfájához; ha egy erdő benyomását akarom visszaadni, nem bujok a legsűrűbb ágak alá — ott megláthatom a téglá repedéseit, a mohok közt csúszkáló kigyó- és gyilkokat, de összbenyomást csak távolból nyerek.

A kép próbája a légtávlal, az embereket és eseményeket az idő távlata bírálja meg.

Az idő elmosza az egyéni benyomásokat s csak azt tartja fenn, mi köztudattá vált. Az «erdei lak» létezése pedig már átment a köztudatba.

a nyomokon, a melyeken haladva, eddig is oly fényes multtal dicsekedhetik.

Hrivnyak János főgimn. tanár a késmárki ág hitv. ev. Lyceum üdvözlését hozta el a Magyar Társaságnak. A testvér-intézet iránti rokonszenv sugallta beszéd a következő volt:

„Mint a késmárki Lyceum kiküldötté, szívem melegével üdvözölöm az eperjesi Kollégium kebelében fennálló magyar önképzőkört. A késmárki ev. Lyceum tanári-kara engem bízott meg, hogy tolmácsoljam azokat a testvéri érzelmeiket, melyek bennünket eltöltenek akkor, a midőn az eperjesi Kollégium magyar önképzőköre 75 éves fennállását ünnepli. Testvérek vagyunk, mert hiszen közös célt szolgálunk. Szolgáljuk elsősorban a hazaszeretet szent érzelmét, másodsorban a protestantizmus szent ügyét. Én megtaláltam mindkettőt itt. Látom, hogy az eperjesi Kollégium magyar önképzőkörében e két cél iránt lelkesednek, és megnyugvással térhetek otthonomba és vihetem hírül, hogy Eperjesen tudnak lelkesedni a szép és jó iránt. És midőn ezen rokonszenv érzelmeiket fejezem ki, elhozom a késmárki ev. Lyceum emlékiratát és emlékkönyvét.

Wallentiny Dezső dr., a rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium tanári-karának és ifjúságának nevében üdvözölte a jubiláló Társaságot. Általános tetszés mellett, szónoki hévvel és közvetlenséggel tolmácsolta küldőinek szíves üdvözlését. Beszédének rokonszenves hatását csak fokozta ama testvéri viszony, a melyben a Társaság e. i. einökével van. Wallentiny Dezső dr. üdvözölő szavait a következőkben adjuk:

„A rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium igazgató-választmánya, tanári-kara, ifjúsága küldött miniket ide, hogy Téged, ünneplő Magyar Társaság, üdvözöljünk. Köszöntlek tehát igaz testvéri szeretettel. Mert mi is testvérek, és pedig édes testvérek vagyunk. Testvéri a viszony a két iskola, a magyarságnak a két végvára között; testvéri a viszony az iskolákban működő önképzőköröknek multja és célja között is. Te, a hazaszeretnek gyémánt-lakodalmát ülő Magyar Társaság, a nagy országgyűlés után tartottad meg kézfogódat, vagyis akkor, a midőn önértre ébredtek apáink, s az elnyomtatás, a százados elnyomtatás után édes nyelvünknek szent jogáért szintén bátrabban szállottak síkra, és már a győzelem édes reményével. A mi Tompa-körünk hasonló körülmények között született, negyedszázaddal később ugyan, de akkor, midőn a véres elnyomtatás után nemzetünk elnémult, s abból az elnémultságból először mert felsőhajtani magyarul. Tehát rokon volt születésünk, de ikertestvérek a céljaink is. S ez a cél nem csupán, nem csak hasonlót akart. Jellemző a cél, t. i. ifjúságunknak szóval és írásban való művelődése. Elmondották azt itt előttem szebben, többen, hogy mi a célja. Az a célja ennek a két egyesületnek is egy szentebb, egy magasabb: a magyar nemzeti irodalomnak megismertetése, s ezzel és ebből a magyar hazaszeretethez, édes hazánk jövőjének, ezeréves hazánk dicső multjának szeretete, szomorú jelenének vigasztalása, szebb jövőjének kiépítése.

De védem Tompát, ő jóhiszeműleg cselekedett. Azonban vele szemben is fenntartom azt, hogy az «erdei lak» létezett, s bizonyítani akarok.

Az «erdei lak»-ot létezőnek állítják Kósa Sándor és Haviár Dani. Mint forrásra, Irányi Istvánra hivatkoznak. Az egyedüli tanú tehát, kit Tompa ellen felhívhatok, Irányi István.

Egy tanú, de hiteles. Hiszen ő volt a negyedik kiránduló a «Zsimni-patak» nevű völgyben. Szavahihetősége — kortársai s összes ismerősei szerint — kétségen felül áll.

A mi a körülményeket illeti, melyek az emlékezetet erősítik, azok Irányira kedvezőbbek.

Tompa tíz hónapi ittlét után eltávozott, s ide — úgy látszik — soha többé vissza nem tért. Hogy emlékezhetnék évek múlva egy rozoga kis erdei viskóra?

Irányi itt maradt. Tompa, majd Kerényi távozása után ismételve bejárta azokat a helyeket, melyeket egykor velük együtt meglátogatott.

A honfiúi bánat, az üldöztetés napjaiban — midőn az ügyvédi gyakorlatról is eltávozott — hogyne menekült volna vissza a multba.

Felújította emlékezetében azokat a feledhetetlen perczeket, melyeket a három költővel együtt töltött el.

Ha nem akart volna is emlékezni — pedig mennyire akart — akkor is kénytelen lett volna.

Nem feledett, nem feledhetett, mert minden vidék, minden ház, minden kert, fű, fa és bokor, hol egykor együtt jártak, reájok s az akkor történetekre emlékeztet.

Ezek után halljuk Irányi váilomását. Csakhogy ez több egyszerű vallomáznál, hiszen Tompához írja; ez: szembesítés.

Ebben a Talán a viszonya s a Te még ben nagy sz Magyar s ez a na óhajtsára Istene, ho azt a meg Rimánki cseppje egymást meg az l Helica Borsiss zölték a T volt a ju Ma már testvéri ér éjlenése Ezután azokat az a Magyar zóhték int érdeklődés tiszai ág. séges gon Dr. B iratot küld üdvözölöm kívánom, l hazafias m szerezen Dr. Be elnöke, a dásat: „Cs — nem n részről m Az iskolán Dr. V a követke elnökének meghívást. becsülöm a melyek tel Mennyi sze jában látjul szolgáltam nem tartha Mint tanár lődéssel kis büszkévé te és léleken Társaságén az idők vég kollégiumi,

«Tompa Mih Itt éltünk És ha az Költőnek v Csenedesen Rátok gon Közbenső ja Költő arca Egy nagy a Megmaradá Birtokosán Igaz, ho Tompa Bar jesi tartózko tanuját e be lelem». — T levelében let versbeli állita szabadság» fér. Oly köz benne. Ilyen Irányi me az «erdei lak Ez — szav Csak ter szívesebben e senyvez. Érdé Ha a vers a kétely: ne Nem foglalke Szerintem «erdei lak» le A megéne hegyoldalban «Erdő «Völgy

Ebben a szent célban mi valóban testvérek vagyunk. Talán a Ti Kerényitek s a mi Tompánk szoros baráti viszonya volt kezdete ennek a mi testvéri viszonyunknak, s a Te mai elnököd s az én közöttem való vértököték még bensőbbé, szorosabbá teszi ezt. Édes testvéri szívem nagy szeretetével, nagy örömevel köszöntlek tehát Magyar Társaság. Nagy, szép multra tekinthets vissza, s ez a nagy mult, ez feljogosít arra a nagy, de teljesíthető óhajásra, s ezzel fejezem be szavaimat: adja a magyarok Istene, hogy elérhessétek Ti is a Társaság jövő tagjaival azt a még szebb ünnepet, a melyen a Ti Tarczátok a mi Rimánkkal valahol a muhi-pusztán egyesülő minden cseppje magyarul és azzal a testvéri szeretettel köszöntse egymást — a melylyel én kívánom, — hogy: áldjon meg az Isten!

Belicza András a kollégiumi hittanhallgatók, és *Borsoss Andor* a joghallgatók testülete nevében üdvözölték a Társaságot; feltüntették azt a viszonyt, a mely volt a jubiláló Társaság és az ő testületeik között. Ma már külön működnek, de a közös törekvés és testvéri érzés összefűzi őket állandóan. Az ifjúság lelkes éljenzése volt a visszhang a szép beszédekre.

Ezután dr. Wallentinyi Samu, elnök bemutatta azokat az üdvözlő iratokat, táviratokat, a melyekkel a Magyar Társaságot az ország minden részéről üdvözölték intézetek és egyesek Nagy figyelemmel, élénk érdeklődéssel hallgatta végig a közönség *Zelenka Pal*, tiszai ág. hitv. ev. püspöknek magas szárnyalású, fenséges gondolatokkal telt üdvözlő-iratát.

Dr. *Berzeviczy Albert* v. b. t. t. a következő táviratot küldte: „Mai emlékünnepe alkalmából melegen üdvözölöm a kollégiumi Magyar Társaságot és szívvel kívánom, hogy nemes hagyományok követése, az ifjúság hazafias művelődése terén ezentúl is fényes érdemeket szerezzen!”

Dr. *Beöthy Zsolt*, egyet. tanár, a Kisfaludy-Társaság elnöke, a következő sürgönyvel mentette ki elmaradását: „Családomban történt haláleset miatt — fájdalom! — nem mehetek. A Kisfaludy-Társaság s a magam részéről melegen üdvözölöm az ünnepet és rendezőt. Az iskolának és egyesületnek multjához méltó jövőt!”

Dr. *Vécsey Tamás*, egyetemi tanár, udvari tanácsos, a következő megleghangú levelet küldte a Társaság elnökének: „Nagy hálával vettem az ünnepélyre való meghívást. Mindég szeretem a Kollégiumot, nagyra becsülöm annak tudományos és nemzeti szolgálatait, melyek teljesítésében a Társaság 75 év óta vesz részt. Mennyi szép emlék, mennyi érdem és dicsőség! Multjában látjuk jövődjének biztos zálogát. A Társulatot szolgaltam 1855/56-ban mint könyvtárnok, de üléseket nem tarthattunk a Schulrath tilalma következtében. Mint tanár s mint igazgató (1864—1874.) élénk érdeklődéssel kísértem a Társaság működését. Boldoggá és büszkévé tesz, hogy rám gondolni méltóztatott. Szívben és lélekben én is részt vettem a Kollégium hazafias Társaságának örömmünnepén. Éljen és viragozzék mind az idők végéig! Kiváló tisztelettel Vécsey Tamás, előbb kollégiumi, most egyetemi professor.”

Bernath Elemér, a debreczeni kir. ítélőtábla elnöke, rendkívül megleghangú levelében a többek közt ezeket írja: „Jól esik lelkemnek ez alkalomból visszatekinteni az eperjesi Kollégiumban töltött időre s ez irodalmi társaság működésére, mely Társaság ott a Felvidéken az ifjúság között mindenkor az igaz magyar hazafiságnak és közműveltségnek volt egyik erős tényezője. Szívben s lélekben ott leszek Önök között s innen a távolból kérem az Ég áldását továbbra is nemes és hazafias működésükre.”

Táviratilag vagy üdvözlőirattal üdvözölték még a Társaságot: a nagyszabeni ev. főgimn. és reáliskola, a pozsonyi ev. Lyceum, a szarvasi ev. főgimn. tanárkara s a Vajda-önképzőkör, a budapesti ev. főgimn. Arany János-köre, a soproni ág. h. ev. főgimn. tanárkara és az ottani Magyar Társaság, a roznyói ev. főgimn. Petőfi-köre, a nyiregyházi ev. főgimn. tanártestülete s az ottani Bessenyei-kör; Bancsó Mihály, soproni theol. tanár, Hörk József, pozsonyi theol. tanár, dr. Serédi Lajos és dr. Szigethy Lajos főgimn. tanárok, a Magyar Társaság volt elnökei Budapestről, dr. Schneller István, kolozsvári egyetemi tanár, s még számosan.

Fényes bizonyossága ez annak, mennyi szeretettel, milyen kegyeletes érzéssel, milyen elismeréssel viseltetnek a Társaság volt tagjai, s a testületek a koll. Magyar Társaság iránt.

A figyelem csak fokozódott, a midőn *Mittelmann Árpád*, a Magyar Társaság mult évi főjegyzője előadta *Csengey Gusztáv* ünnepi ódáját. A talentumos szavaló teljesen átértette és gondos tanulmányra valló előadásával kifejezésre juttatta a költemény szépségeit. Telve van e költemény — melyet, szerzője szíveségéből, tárca-rovatunkban közlünk — szebbnél-szebb gondolatokkal; a közönség méltó elragadtatással honorálta nagy-névv szerzőjét.

Ezután a főgimn. Dalköre adta elő ifj. *Kapi Gyula* tanár vezetése mellett az «Árpád sírja» cz. hazafias éneket, a melynek szövegét Tóth Kálmán, dallamát pedig Kapi Gyula szerzte. A sok tanulmányt igénylő darabot nagy precizitással adta elő a kar és ez ének-szám csak gyarapítja a vezető tanár érdemeit.

Részleteket olvasott fel a Magyar Társaság történetéből *Mikola János*, a Társaság mult évi alelnöke. Kritikai gonddal írta meg a Társaság történetét, a melyben korszakokat vett fel s a felolvasott rész éppen a virágzó korával foglalkozik. Bizonyos határozottság a gondolkodásban és stílusban jellemzi a művet, a mely különben a Kollégium értesítőjében is meg fog jelenni.

Két szavaltat következett ezután; két verset adtak elő a Társaság 1835 évi érdemkönyvéből. Az egyik «A kék szem», írta Kovách Ágoston Endre és elszavalta *Herczegh József* VII. oszt. tanuló; a másik «A barna szemek», ellendarab Kovách Ágoston Endre «Kék szem»-ért, írta Sárosy Gyula és elszavalta *Toronszky Emil* VII. oszt. tanuló. A versek kedves évődéssel vitatják a kék és barna szemek szépségét és ügyes előadásukkal a szavalók kellemes derűtséget keltek a hallgatóságban.

A program utolsó pontját a főgimn. *senekőre* töltötte be, kellemes, összhangzó előadásban a Hunyadi-indulóval. Az ifjúsági zenekar teljesen megérdemelte a közönség zajos elismerését.

Emelkedett hangulatban és a minden pontjában jól sikerült ünnepély emlékével hagyta el a közönség a Kollégiumot.

Társas-ebéd.

A magasztos, szép ünnepély után jól sikerült társas-ebéd volt a városi Vigadó kistermében. Megjelent a városi és megyei társadalom számos kitűnősége. Tartalmas felköszöntőkben sem volt hiány. Elsőnek dr. *Schmidt Gyula* mondott mélyen átértett, gyönyörű felköszöntőt a királynak. *Csengey Gusztáv* tartalmas felköszöntőjében a tankerületi főigazgatóra ürtette poharát. Dr. *Szlávik Matyas* dr. Bárdossy Jenő Sárosvármegye főispánját, valamint a megye és a város képviselőit köszöntötte fel. Dr. *Bárdossy Jenő* főispán, mint vármegyénkben a kormány képviselője, üdvözölte a Magyar Társaságot, a melynek ünneplése nem a mostan divó jubiláló kedvben leli magyarozatát, hanem mintegy kötelesség is: hálás kegyelet a mult iránt és szent fogadalom a jövőre nézve. A ritka szónoki szépségekben gazdag s páratlanul hazafias és lendületes szép felköszöntő lelkes hatást keltezt a vendégseregben. Ezt a lelkes hangulatot tartotta fenn *Tahy József* alispán, a midőn kijelentette, hogy a megyének kötelessége támogatni oly szép multú intézetet, mint a Kollégium s ennek a tanári-karára és ifjúságára ürtette poharát. *Gömöry János* a vidéki intézetek képviselőire, *Stromp József* iglói tanár a Kollégium tanári-karára és ifjúságára emelte poharát. *Schöpflin Géza* dr. Horváth Ödön, mint a Széchenyi-kör elnökét köszöntötte fel, *Bánó Iván* dr. Schmidt Gyulát, a Kollégium felügyelőjét, dr. *Horváth Ödön* a Magyar Társaság lelkes tagjaira, *Frenyó Lajos* az eperjesi tanintézetekre, *Vöröss Sándor* az *Eperjesi Lapok* szerkesztőjére, dr. *Mikler Károlyra* s kiadójára Kósch Árpádra, dr. *Mikler Károly* a Magyar Társaságra, *Csontos József* sárospataki tanár *Csengey Gusztáv* kollégiumi igazgatóra, *Ptelek Aladár* joghallgató a Magyar Társaságra, *Mauks Sándor* főgimn. tanuló a vendég diákokra, *Csatáry S.* iglói diák a Magyar Társaságra, *Borsoss András* joghallgató *Csontos József* sárospataki tanárra mondottak felköszöntőket.

Elismeréssel kell itt szólanunk *Berger Henrik* vendéglősről is, a ki a vendégek igényeit minden tekintetben kielégítette. A lelkes hangulathoz illő zenét *Alexy* zenekara szolgáltatta.

Az ünnepély rendezésére a koll. főgimn. tanári-karának tagjaiból rendező-bizottság alakult, a melynek minden egyes tagja buzgósággal teljesítette feladatát; de különös elismeréssel kell adoznunk Wallentinyi Samu dr., *Peskó Ödön* és *Teltsch Kornél* főgimn. tanároknak, a kik fáradságot nem kimélve, készítettek elő az ünnepélyt, s e részben az ő buzgó tevékenységük eredménye, hogy az ünnepély teljes rendben és a közönség osztatlan meglegedésére ment végbe.

«Tompá Mihály — nyolcz évvel előbb — emlékszel-e vissza? Itt éltünk veletek — jó Tompa, Kerényi, Petőfi. És ha az «Erdei lak», mely verseny tárgya e három költőnek vala, épp. mint akkor láttuk, azon mód Csendesen és némán van előttem, méla sóhajjal Rátok gondolok, és igazán feltettem: e kunyhó Közbenső falain, hű emlékére e három Költő arcokéj és szép művét arra kiténni Egy nagy arany-rámán, s hogy legyen biztosítéka Megmaradásának jól gondoskodni e kunyhó Birtokosánál — ámde hiányzott ekkor a pénz.»

Igaz, hogy ez versben van írva. Az is igaz, hogy Tompa «Barátaim emlékezete» című versében eperjesi tartózkodásáról szólva, azt mondja: «És most hí tanuját e boldog időknek, Az erdei lakot elpusztulva lelem». — Tehát maga nyilvánosan bevallja azt, mit levelében letagad: az erdei lak létezését. De ha Tompa versbeli állításaira esetleg rá is lehetne teríteni a «költői szabadság» tág köpenyét, Irányi versére az rá nem fér. Oly közvetlenség, oly egyszerűség nyilvánul meg benne. Ilyen köntösben csak az igazság jár.

Irányi még azt is állította, hogy a verseny tárgyául az «erdei lak»-ot az ő indítványára fogadtak el.

Ez — szavahihetőségétől eltekintve is — igen hihető. Csak természetes az, hogy versenytárgyat legszivesebben olyantól fogadunk el, ki maga nem versenyez. Érdektelen.

Ha a versenyzők egyike tesz ajánlatot, ott lappang a kétely: nem készült-e már el e tárggyal előre? Nem foglalkozott-e már vele régebben?

Szerintem, maguk a versenyköltemények is az «erdei lak» léte mellett bizonyítanak.

A megénekelt kis lak mindhárom költemény szerint hegyoldalban áll:

«Erdős ormok alján, völgyi sík felett». *Kerényi.*
«Völgy felett, a bércz alatt középen». *Tompa.*

«Mint a kergetett őz, fut le gyors futással Kis patak magasról a völgy mélységébe». *Petőfi.*

Mint a három költemény szerint, a lak mellett patak halad:

«Siető kis csermely kunyhóhoz vezet». *Kerényi.*

«A kis csermelyt rácsos ajtajánál Át sem kell röptülni a madárnak». *Tompa.*

S Petőfi már fennebb idézett két sora.

Ha csak «képzelt volt minden», mint Tompa mondja, honnan az, hogy három ilyen különböző egyéniség az erdei lak leglényegesebb ismérveit teljesen egyezően írja meg.

Mert lehetne a kunyhó a völgy mélyében is. Vagy lehetne hús forrás tövében.

Miért, hogy a forrás egyiknek sem jutott eszébe? Mert a kunyhó, melyet láttak, patak mellett volt.

Hát az nem bizonyíték-e, hogy Petőfi az erdei lakot verse folyamán két ízben is «szalmafedelesek»-nek mondja? Holott ő a nádvidék s a nádfedelesek házállott igazán.

Hogy Tompa «nádkötésű»-nek mondja a kis lakot, azt valóban nem értem. Ki fedne a «bércz alatt» náddal? Honnan venné azt ott? S valószínűleg ez lehetett oka annak is, hogy Tompa az erdei lak létét letagadta. Midőn évek mulva átolvasta versét, bizonyára úgy gondolkozott: Eperjes vidékén nincsen nádvidék; ha tehát ő mégis olyat írt, úgy a laknak léteznie nem lehetett.

Azt azonban, hogy a megegyezés s a verseny tárgyának megállapítása szobában történt, föltétlen elhiszem. Csakhogy azt egy kirándulás előzte meg. Egy kirándulás az erdei lakhoz. Ahhoz, melynek emléket híven őrizzük, s melynek helyét emlékoszloppal

örökítettük meg. Melyhez el fogjuk vezetni gyermekeinket, hadd szeressék, tiszteljék és becsüljék a költőt s a költészetet.

Mindezek — a fennebb elősoroltakon — kívüli van még egy, igen fontos bizonyíték. Az a jegyzet, melylyel kísérve a három versenyköltemény 1847. július 17-ikén a *Pesti Divatlapban* megjelent. «Eperjes mellett van egy erdei házacska. Ennek környékén járván mind a hárman: elhatároztuk, nem szorosan ezt fősteni le, csak körülbelül olyanforma tájképet adni. K., P., T.»

Ezt a jegyzetet minden valószínűség szerint Petőfi fogalmazta, midőn a három költeményt, mint a «Divatlap» állandó munkatársa, Vachot Imrének megküldte.

De ha a versenykölteményeket a három költő bármelyike küldte is meg a lapnak, feltételezhető-e, hogy akkor, midőn még a verseny s annak körülményei élénk emlékezetekben voltak, valótlanlanságot állított volna?

Hogy ezt a versenyköltemények érdekessé tételé végett tették, azt feltételezni a három költő egyikéről sem szabad.

Annyira egyenes, őszinte és igazlelkű, s a nagy-képűsködést annyira gyűlöli valamennyi. S ha a jegyzetet a szerkesztő a költők tudta nélkül tette volna meg, azt Petőfi — ismerve heves természetét — kifakadás, sőt Vachottal való szakítás nélkül el nem tűrte volna. Ez azonban már csak azért is ki van zárva, mert a jegyzet a három költő neve kezdő-betűjével alájegyezve jelent meg. A mit a szerkesztő az illetők hozzájárulása nélkül nem tehetett volna meg.

Kétkedhetik-e ezek után még valaki abban, hogy a megénekelt «erdei lak» valóban létezett?

Bizonyára nem!

(Vége köv.)

Vármegyénk és jogakadémiánk.

Lapunk legutóbbi száma ugyanez alatt a cím alatt vezetők között, a mely — egy meleg bevezetés kapcsán — lapunk minden olvasójával megismertette azt a kérvényt, a melyet a Kollégium nevében — a vármegye közönségéhez intézettek — közelebb benyújtottak s a melyben azt kérték, hogy Sárosvármegye közönsége ténylegesen vegye át azt a feladatot, a melynek elvállalása eredetileg intencióját is képezte, hogy t. i. egy jogakadémiai tanszéknek a díjazására egészben ő vállalkozzék. Mikor ugyanis a Desseffy Arisztid szoboralap jövedelmét a jogakadémia javára rendelték fordítani: ezzel egy tanszéknek a fentartását célozták, melyet a nagy vértanú dicső nevével is óhajtottak nevezni. Ebben az időben ennek az alapnak a jövedelme mintegy 2000 K. t tett ki. Egyfelől azonban a kamatlábnak alábbszállása, másfelől pedig a tanári fizetéseknek ezen a jogakadémián is bekövetkezett emelése: ezt a jövedelmet a jelzett célra elégtelenné tette s ez képezte az indító okát annak, hogy a Kollégium az egészben nyilvánosságra hozott kérvényt tényleg benyújtotta.

De oka van annak is, hogy miért nyújtotta be a Kollégium ezt a kérvényt éppen ebben az időben. Ennek egyfelől egy általános, másfelől pedig egy különös — azt mondhatnánk: helyi — oka is van.

Általános oka az államvizsgálatok reformjával kapcsolatos az a terv, a melynek megvalósítására *Wlassics* miniszter vállalkozott, hogy t. i. a jogtudori szigorlatok kötelező voltának megszüntetésével s ezek helyébe az egységes jogi államvizsgálatoknak a szervezésével térnyisson a szabad fejlődésre mindazok előtt a jogakadémiák előtt, a melyek az előirt szervezettel — s különösen az előirt nyolcz rendes tanári székkel — bírnak. Ez a körülmény teszi mellőzhetetlenül szükségessé a jogakadémiára nézve azt, hogy új tanári széket állítson fel s ennek a fedezetéről gondoskodjék.

Különös oka pedig a kérvény most történt benyújtásának abban a körülményben keresendő, hogy — tudomásunk szerint — a vármegyében az 1883. évi XV. t. cz. 9. §-a értelmében kivetett «közmuvelődési pótdadó»-nak megajánlása ideje éppen ezzel a naptárral jár le s így annak újból leendő megajánlása felől szintén a decemberben tartandó vármegyei közgyűlés fog határozni. Mivel pedig azt kell hinnünk, hogy a kérvénynek remélt kedvező elintézése esetében a megadandó hozzájárulási összeg fedezetül a vármegyei közmuvelődési alap fog szolgálni s mivel ennek az alapnak egyik legjelentékenyebb jövedelmi forrásáról, t. i. a vármegyei «közmuvelődési pótdadónak» a megosztásáról ezúttal lesz szó: a legmegelőbbnek látszott, hogy a jogakadémia segélyezésének a kérdése — ebből a helyi szempontból is — ezúttal vétessék szönyegre.

Ennyiben kívántuk kiegészíteni a lapunk mult számában erre a kérdésre vonatkozólag közölt adatokat. Ennek a kiegészítésnek a kapcsán — egész röviden — még csupán két körülményről akarunk futólagosan említést tenni.

Az egyik az, hogy csaknem az összes városok és törvényhatóságok, a melyeknek területén jogakadémiák állanak fenn, már eddig is nagy buzgalommal tettek meg minden tőlük telhetőt e nagy jelentőségű és nagy jövőjű tanintézetek támogatására. Sőt az újabb időben — éppen e tanintézetek jövőjének előkészítése és felvirágozása érdekében — hozzájárulásukat a legtöbbben emelték is. Legyen szabad e tekintetben a következő adatokra hivatkoznunk: *Kassa* sz. kir. város több, mint 110,000 K. költséggel palotát építtetett a jogakadémia számára s *Abauj-Tornavármegyével* együtt évi járulékkal támogatja a joghallgatók javára létesített «deák-asztal» intézményét; *Nagyvárad* város alapítványt tett az ottani jogakadémia segítőegylete javára; *Pécs* város jelentékeny hozzájárulással támogatta az ott fennálló jogakadémiát; *Debreczen* 1874-ben egészben elvállalta egy jogakadémiai tanszéknek a fentartását, 1900-ban pedig újabb két jogi tanszéknek a díjazására 200,000 K. alapítványt szavazott meg; *Kecskemét* város 1874-ben három jogakadémiai tanszéknek a fentartását vállalta el, 1884-b n a negyediknek, 1892-ben pedig az ötödiknek a fentartását is egészben magára vállalta; végül az általános ismert, kevésbé kedvező anyagi körülmények között levő *Máramarosországot* 1901-től 3200 K.-t ad a jogakadémia javára, *Máramarosvármegye* pedig — éppen ez év november 25-ikén tartott — közgyűlésében kimondotta azt, hogy eddigi hozzájárulását a jogakadémia javára 1903-tól kezdve évi 2800 K.-ra emeli fel s meghatározta, hogy a vármegye által a jogakadémián elvállalt tanszék díjazása 4000 K. fizetés és 800 K. lakáspénz leend, melynek fedezésére majdan az 1%-os pótdadónak felszabaduló részei fognak szolgálni. Történt pedig ez abban a vármegyében, a hol közigazgatási cé-

lokra 1%, vármegyei közkórházi czélokra 1 és 3/4% s a szegény-alap javára 1/2% pótdadó kivetését, a fent jelzett határozattal együtt — ugyanazon a közgyűlésen — kimondották.

A másik körülmény, a mit futólag említeni kívánunk, az, hogy a magyarországi ág. hitv. ev. ker. egyház Alkotmányának 195 §-a kimondotta, hogy: «A tanszék évi díjazása a megfelelő állami tanszék díjazásával fokozatosan lehetőleg egyenlővé teendő, mindazonáltal az akár hiványilag, akár szabályrendelethez fennálló díjazás leszállításának kizárásával». Ez a szempont vezette a Kollégiumot, az Egyházkerületet és az Egyházegyetemet is mindenkor, a mikor a jogakadémia számára új jövedelmi források felől gondoskodni igyekezett s természetesen az, hogyha ennek fokozatos keresztülviteléről és a tervbevetett nagy reformoknak megfelelő új tanszék szervezéséről s az erre kellő fedezetnek biztosításáról van szó: ennél a törekvésnél ezt a szempontot figyelmen kívül hagyni nem lehet.

Különben, hogy ez a fizetés még mindig s előreláthatólag még sokáig nem lesz azonos a kir. jogakadémiák fizetési rendszerével, annak illusztrálására hivatkozunk a vallás és közoktatásügyi m. kir. minisztériumnak 77,542 — 1902 számú rendeletével közzétett legutóbbi pályázati felhívására, a mely a nagyvárad kir. jogakadémián a rendes tanár fizetését 4000 K.-ban, lakáspénzét 840 K.-ban, *korpotlékát pedig öt évenként 400 — 400 K.-ban* (mely azonban 2000 K.-t meg nem haladhat) állapítja meg.

Ezzel akartunk még a lapunk multi számában érintett kérdésnek megvilágításához hozzájárulni, annak kimelésével, hogy a jogakadémia segélyezése ügyében benyújtott kérvénynek sorsa iránt úgy *Zelenka Pál*, a tiszai ág. hitv. egyházkerület nagyérdemű püspöke, mint *Szentiványi Árpád*, ugyanennek az egyházkerületnek felügyelője is a legmelegebben érdeklődnek. Bízást hisszük, hogy ennek a meleg érdeklődésnek a jutalma a legszebb és legkedvezőbb siker leend! (—h.)

Vármegyénk és városaink.

Bártfa város közgyűlése. Nov. 22-ikén délután 3 órakor rendkívüli városi gyűlést tartott Bártfa város képviselőtestülete. Első tárgya volt a főispán átirata az új fürdői szabályrendelet végrehajtása tárgyában. Miután a felterjesztés óta 60 nap elmúlt, az elfogadottnak tekintendő. Tudomásul vétették. — Ezzel kapcsolatban dr. Glück képviselőtestületi tag meginterpellálta a polgármestert: van-e tudomása, hogy Arányi városi tanácsnok a fürdői igazgatóságnak tagja és újabb elnöke és mennyiben ő van hivatva a fürdői igazgatósággal szemben képviselni a város érdekét és ő vizsgálja felül a fürdői számadásokat, nem lát-e a két tisztség belátésénél összeférhetetlenséget. A polgármester megígérte, hogy a legközelebbi gyűlésen kimerítő választ fog ezen interpellációra adni. — A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank betérjesztette a 60,000 korona kölcsönről szóló kötelezvényét. Ennek a közjegyző előtt leendő aláírásával háromtagú bizottság lett megbízva. — Biloveszki András betérjesztett kérvényét, hogy a város hozza szabítsa meg a megállapított határidőt, melyben a megvett fát kiszállítani köteles, az erdőfelügyelőség javaslata szerint elutasították. — A vámszedési szabályrendelet megerősítését újból megsürgették. — Olvasztattó a törvényhatóság átirata, miszerint a betérjesztett iratokból látja, hogy a leégett postahivatali épület átvétele körül nagy mulasztásokat tapasztal. Meghagyta, hogy az ügy megvizsgáltsék és az anyagi felelősség a hibás közegekkel szemben kimondassék. Ezen átirat tárgyalását a jövő gyűlés napirendjére tűzték.

Eperjesi Széchenyi-kör.

A Beck-féle jótékony hangverseny, mely alkalmasul fog szolgálni arra, hogy Operaházunk egyik legkiválóbb művészt s zseniális és bájos nejét körünkben tisztelhesük, *december 14-ikén (vasárnap) esti 8 órakor* fog megtartatni a «Fekete-sas» nagytermében. A hangverseny változatos műsora a következő:

1. Erkel F.: *Magyar hangverseny-nyitány*. Előadja: a cs. és kir. 67. sz. gyalogezred zenekara.
2. a) Wagner: *Wolfgram dala* a «Tannhäuser» dalnok-versenyből; b) Godard: *Bölcsödal* «Jocelyn»-ből. Éneklő a Kör vendége: Beck Vilmos úr, zongorán kíséri: Kohout Lipót úr.
3. a) Kiss J.: «A rab asszony»; b) Beck Vilmosné: *Vig monológ utazatokkal*. Előadja a Kör vendége: Beck Vilmosné úrnő.
4. *Magyar dalok*. Czigányzene-kisérettel gondolkán előadja: Szemere Márton úr.

5. a) Verdi: *Ária a «Traviata»-ból*; b) Verdi: *René ária a «Alarcosból»-ból*. Éneklő a Kör vendége: Beck Vilmos úr, zongorán kíséri: Kohout Lipót úr.
6. Granado: *Spanyol szerenád*. Előadja: a cs. és kir. 67. sz. gyalogezred zenekara.

A hangversenyre díszes nagy plakátok hívják fel a közönség figyelmét. A jegyek *Kösch Árpád* üzletében előre válthatók. A tűzkárosultak és a Széchenyi-kör javára ugyanott felülfizetéseket is elfogadnak, melyeket nyilvánosan fognak nyugtázni. Újabbban is a legmelegebben ajánljuk e hangversenyt közönségünk figyelmébe és pártolásába!

A zene- és képzőművészeti szakválasztmány december 3-ikán tartotta ülését dr. *Dobay József* elnöke alatt. A gyűlés, melyen a Kör elnöke, dr. *Horváth Ödön* kir. tanácsos is résztvett, a jótékony célú hangverseny ügyét állapította meg s annak határnapját, a résztvevő művészek óhajának is megfelelően, *december 14-ikére*, esti 8 órára tűzte ki. Megállapította azután végleg a hangverseny műsorát és a helyarákat, utóbbiakat különösen annak szemeltartásával, hogy a hangverseny által nyújtandó magas művelvezetnek egész közönségünk részese lehessen. Különös elismeréssel fogadták az ezredparancsnokság értesítését arról, hogy az ezred zenekarát teljesen díjtalanul bocsátotta rendelkezésre. Kimondották azután, hogy a *filharmonikus hangversenyek* rendezése tekintetében azt javasolják az igazgató-választmánynak, hogy ezeknek a rendezését — mint az elmúlt évben — szintén teljesen a Széchenyi-kör vegye át, hogy tehát a rendezéssel járó összes költségeket a Kör fedezze, ellenben az igazolványok kiváltásából befolyó egész jövedelem ezúttal is a hangjegyek beszerzésére és a zenekar céljaira fordítsassék. Csupán az emelvény netaláni átrakásával és visszahelyezésével járó költségeket nem vállalja el a Kör. Az évad második felében tartandó zeneesték napjait a következőkben állapították meg: *január 21., február 4. és 18., márczius 4. és 18.*

Zeneeste. Egy újabb zeneeste: — egy újabb fényes siker! Ezzel a mondattal búcsúzhattak el egymástól azok, a kik oly nagy számmal voltak ismét együtt a zene-szakválasztmánynak *december 3-ikán* tartott háziestéjén. Ezen a háziestén az összes közbeszó számokat vendégek szolgáltatták. Ez nem kis mértékben emelte az est érdekességét és vonzó voltát. A megnyitó- és a záró-pontot ismét jeles katonazenekarunk szolgáltatta, a mely a zseniális karmesternek: *Kohout Lipót* nak vezetése alatt, kezdetül Weber megnyitóját a «Freischütz» cz. operából, záradékol pedig magának a karmesternek karlsbadi tartózkodása alatt írt újabb kedves és kiváló zenei értékkel bíró szép szerzeményeit adta elő. Ez utóbbiak («Eine Waldgeschichte» és «Am Mühlbrunn») különösen érdekelték közönségünket, a melynek nem egyszer volt már alkalma a Kohout Lipót zenei tudását nemcsak előadás és előadás terén, hanem a zeneszerzés terén is csodálni és élvezni. A pompás előadásban hallott összes művek általános, nagy tetszést arattak s azokat közönségünk lelkes tapsai jutalmazták. — A hangverseny énekszámaról *Domokos Józsefné* sziveskedett gondoskodni, a kit ezúttal nem először üdvözöltünk Körünk emelvényén. Közönségünknek élénk emlékezetében volt az a kiváló szellemi élvezet, a melyet előbbi fellépésével szerzett s nem csoda, ha a fellépőt lelkes tapsokkal fogadta. A «Bányamester» cz. bájos zenéjű operettéből a grófné belépőjét valóban üde csengésű, behízelgő hanggal és magával ragadó kedvességgel énekelte, úgy, hogy fellépését magyar dalok hozzáadásával is meg kellett toldania. A Kör elnöksége díszes virágbokrétát nyújtott át a kedves vendégnek, a közönség pedig lelkes tapsokban adott kifejezést annak az általános tetszésnek, a melylyel a szép műsor-számot kísérté. A zongora-kiséretről dr. *Ferbstein Károly*, a szakválasztmánynak buzgó jegyzője gondoskodott, teljes ahhozértessel és finom alkalmazkodni-tudással. A tetszésből és tapsokból bő aratás illette őt is, kinek szép zongorajátéka különben már szintén nem ismeretlen közönségünk előtt. — Bájos jelenség volt emelvényünkön *Hadady Erzsike*, a ritka ügyességű czimbalom-játszó, a Kör egyik illusztris költő-tagjának és tisztviselőjének szeretetreméltó rokona, a kit már előbb is voltunk szerencsések Körünkben, kedves vendég gyanánt, üdvözölhetni «Boka kesergője», mely ott csendült végig a czimbalom acél-húrjain, hogy egyenesen a lelkünkhez szóljon, nagy hatást tett a hallgatóságra, mely újból és újból is hallani akarta a mélyen megható, kedves melódiákat. A bájos kis vendég szívesen engedett a felzúgó tapsviharnak s több, igazán szép magyar dalnak az eljátszásával szerzett édes örömet mindnyájunknak. A Kör elnöksége — mint a nő-vendégeknél ez általában bevett szokás — neki is díszes virágbokrétával kedveskedett. — Az estnek

különös
miskolczi
hegedűját
élvezhetni
tunk a m
folyamán
de sietüm
felülmúlta
lépést me
ismert da
mindnyá
annyi pró
Ries «An
Wieniaws
próbára
kipróbált
inkább p
ség is is
diát. Elm
söt elrag
Recht Sa
sikerrel le
kifejezés
azok zene
nek a dí
mely a lo
lépcső s
elragadtat
komoly
egészen s
játsszik, a
és lelkiis
mébe val
egyedül
hozza azt
és biztosít
tatást —
egyaránt
ban, mely
hogy vajl
annyira h
Sarasate
jelenet»-
melyet m
játéknak
nek egyik
Játékaról
hangján a
volt a m
lehetne jo
hogy min

A filh
meleg bev
sege már
összes ren
nek — me
művelvés
zöltük —

Ezeknek
günk leg
pártfogás
ként hírt

A ma
deczemb
S z a v
«Egy-
Szabad-ek

1902

* Szil
főigazgató
2-ikáig a
6-ikáig pe
ellenőrzést
teljes meg

* Kin
König K
Szent-Istv
egkegyel

különös érdekeséget kölcsönzött *Recht Sándor*, miskolci zenetanárnak a fellépte, a kinek igazán művész hegedűjátékát ezúttal először voltunk szerencsések élvezhetni. Már előzetesen is igen kedvező hírt halottunk a művész játéka felől, melyet az elmúlt nyárnak folyamán a bártfai fürdőző közönség is élvezhetett, de sietünk kiemelni azt, hogy várakozásunkat messze felülmúlta az a fényes siker, a mely ezt az első fellépést megkoszorúzta. Előadott darabjai nagyjából ismert darabok közönségünk előtt, a mennyiben ezeket mindnyájan mint olyanokat ismerjük, a melyek megannyi próbakövei az igazi, hivatásos művész játéka. Ries «Andante»-ja és «Perpetuum mobile»-je, valamint Wieniawsky «Legendá»-ja és «Airs Russe»-je igazán próbára teszik a legkitünőbb zenei tudást és a legkiválóbb előadási képességet is. És pedig annival inkább próbára teszik ezeket, mert a laikusabb közönség is ismeri már és szereti ezeknek szépséges melódiáit. Elmondhatjuk, és pedig a legteljesebb elismerés, sőt elragadtatás hangján mondhatjuk el azt, hogy *Recht Sándor* ezt a próbát igazán a legfényesebb sikerrel kiálotta. Hegedűjének húrjai, akár az érzelme kifejezése, akár a szédületes technika szólott hozzánk azok zendülésében, mindenkor egy igaz művészi léleknek a dicséretét zengték; egy igaz művészi lélek, a mely a legkomolyabban végezett tanulmányok hosszú lépcső során emelkedett fel abba a magasba, a hová elragadtatással néztünk fel hozzá s a mely éppen e komoly tanulmányok folyamán tanulta meg s tette egészen sajátjává azt az elvet, hogy mindenben, a mit játszik, a legteljesebb pontosság, a legigazabb hűség és lelkiismeretesség s az interpretált mű egész szellembe való teljes beleolvadás legyen a fő, legyen az egyedüli. Ez — természetesen — okvetlenül magával hozza azt, a mit egyéb eszközökkel igazán megszerezni és biztosítani a nélkül se lehet: a tetszést, az elragadtatást — és az igazi művelőzetet játszóra és hallgatóra egyaránt! Mindezt megtaláltuk a *Recht Sándor* játékában, melyre egyedüli meleg óhajtásunk csak az lehet, hogy vajha minél gyakrabban élvezhetnők itt, a mi annyira hálás közönségünk körében! A zajos tapsokra Sarasate «Spanyol táncok»-ját és Hubay «Csárdajelenet»-ét játszta, csak egyre fokozván a mély hatást, melyet művésze a közönségre gyakorolt. A művészi játéknak zongorakíséretét ezúttal is Körünk zeneestéinek egyik kiváló szereplője: *Krausz Soma* szolgáltatta. Játékáról ezúttal is csak a legmelegebb elismerés hangján a legszebbet mondhatjuk. A szép kíséret méltó volt a művészi játékhoz! Végeztül annyit, hogy nem lehetne jobbat kívánni kedves Körünknek, mint azt, hogy minden zeneestéje ilyen fényesen sikerüljön!

A filharmonikus hangversenyek aláírás-ívét — meleg bevezető szavak kíséretében — a Kör elnöksége már kibocsátotta s azt a Kör szolgálja fogja az összes rendes-tagoknál felmutatni. A hangversenyeknek — melyeknek nagyszerű és előre is a legnagyobb művelőzetet ígérő műsorát lapunk mult számában közöltük — a határnapjait a következőkben állapították meg:

- 1903. január 29-ikén (csütörtök),
- február 28-ikén (szombat),
- március 28-ikén (szombat) és
- április 25-ikén (szombat)

Ezeknek ügyét újból is igen ajánljuk művelt közönségünk legmelegebb érdeklődésébe és leghathatósabb pártfogásába! Az aláírások eredménye felől koronként hírt fogunk adni.

A magyar-irodalmi szakválasztmány 1902. évi december hó 10-iki haziestéjének műsora:

Szavalat. Előadja: *Dúsz Erszike* úrhölgy.

«Egy fejezet az emberi művelődés történetéből.» Szabad-előadás Tartja: dr. *Flórián Károly* úr.

Kedvete esti 6 órakor.

1902. december 14-ikén: Jótékonycélú, nyilvános hangverseny.

17-ikén: Zeneeste.

H I R E K.

* **Szieber Ede** kir. tanácsos, kassai tankerületi főigazgató nov. 28-ikán Eperjesre érkezett s decz. hó 2-ikáig a kir. kath. főgimnázium, decz. hó 2-ikától 6-ikáig pedig a koll. főgimnáziumban végezte az állami ellenőrzést. A tanári-karokkal tartott tanácskozásokon teljes megaláztatásának adott kifejezést.

* **Kinevezés.** Ö. cs. és ap. kir. Felsője *aradviri Könyg Károly* osztályfőnököt és kabinet titkárát, a Szent-István-rend eddigi kincstárnokát, a rend titkárává egkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

* **Esküdtbírói elnökök.** A kassai kir. ítélőtábla elnöke az eperjesi kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírói részére, az 1897: XXXIII. t. cz. 2. §-a alapján, az 1903. év tartamára elnökül *Uhlarik Mátyás* kir. törvényszéki bírót, helyettes-elnökül pedig *Péchy Pál* kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

* **Megbízás.** A vallás- és közokt.-ügyi magy. kir. miniszter az 1883: XXX. t. cikk alapján a felekezeti középiskolák meglátogatásával s azokban az állami felügyelet gyakorlásával az 1902/3. tanévre az eperjesi koll. főgimnáziumra nézve *Szieber Ede* kassai tankerületi kir. főigazgatót bízta meg.

* **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Novák Anna* kudlóczi áll. el. iskolai tanítónőt a zborói áll. el. iskolához jelen minőségben áthelyezte.

* **Katonai hír.** *Sokalos Emilt* tart. II. oszt. evang. katonai lelkészé nevezték ki a tiszai ág. h. ev. püspökség kerületébe.

* **Körjegyző-választás.** A *Giraltón* elhalálozás folytán megüresedett jegyzői állásra *Ladomérszky Aladár* hazlini körjegyzőt választották meg.

* **Esküvő.** Nov. 22-ikén esküdtött örök hűséget *Dienes Róza*, *Dienes István* kis-azari (Zemplén m.) birtokos leánya, *Lotka Dezső* honvéd-főhadnagy. Az esküvőn Zempléncsüregye úri közönsége nagy számban volt jelen. *Guillaume Árpád* vezérkari százados és *Berzeviczy Béla* főfelügyelők voltak.

* **Halálozás.** Deczember 1-jén hunyt el Eperjesen özv. *Hoffmann Karoly* sz. Ritter *Matild*, életének 80-ik évében. Temetése deczember 3-ikán ment végbe.

* **A kassa-oderbergi vasút gyászja.** *Höhr Ferenc*, a kassa-oderbergi vasút főellenőre és a szepesváraljai állomás főnöke november 25-ikén szívizékhűdés következtében hirtelen meghalt. Váratlan halála nagy részvétet keltett kartársai körében, a kik a nov. 27-ikén végbement temetésén igen nagy számban jelentek meg. Az eperjesi kartársak nevében *Melczér Gyula* felügyelő jelent meg a közlecsülésben állott főnök végtisztességén.

* **Új ügyvéd.** Az eperjesi ügyvédi-kamara közlése, hogy dr. *Matthaus Artúr* ügyvédet, Eperjes székhelyvel, a kamara ügyvéd-névjegyzékébe felvette.

* **Alispáni jubileum.** Szepesvármegye alispánja, *Raisz Gyula*, negyedszázados szolgálati jubileumát decz. 18-ikán fogja ünnepelni a vármegye közönsége. A nagyszabású ünnep előkészületeivel a vármegye tisztikara foglalkozik.

* **Lelkészbekztatás.** *Dianiska Frigyes*, újonnan választott késmárki ág. hitv. ev. lelkészt nov. 30-ikán lelkes ünnepségek között s a környékbeli ev. lelkészek s Késmárk egész közönsége részvételével iktatták be hivatalába. Az egyház felügyelője *Kéler Pál* ügyvéd, gyönyörű beszédben tolmácsolta a késmárki egyház örömeit s az új lelkészszel szemben táplált legszebb várakozását. A VI. szab. kir. városi esperesség részéről az ünnepeltnek atyja, *Dianiska András* löcsei evang. lelkész és esperes, valamint *Draskóczy Lajos* eperjesi lelkész s az esperesség jegyzője vettek részt a szép ünnepélyen.

* **Tiszti értekezlet.** A közigazgatásnak az egész vonalon elrendelt egyszerűsítése tárgyában kiadott részletes miniszteri utasítások folytán az egyöntetű intézkedések megbeszélése céljából vármegyénk alispánja, *Tahy József*, legközelebbi tisztí értekezletet hív össze. Az értekezlet tüzetesen át fogja tanulmányozni a vasikos füzetekben kiadott miniszteri rendeletet, hogy a netalán előforduló kételyek eloszlatassanak.

* **A jótékonycélú nemtői.** A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet igazgató-választmányának nagyérdemű tagjai befejezték az évi rendes gyűjtést, melyet az egylet javára «az emberszeretet nevében» eszközöltek s a mely az egyletnek legjelentékenyebb bevételi forrását képezi. E gyűjtések címén a gyűjtők ez évben a következő összegeket szolgáltatták be: 1. *Bielek Lászlóné* és *Kösch Árpádné* 257 K. 40 f., 2. *Müller Bertalanné* és *Szmoligovics Szilárdné* 133 K., 3. *Bretz Sándorné* és *Horváth Gusztávné* 234 K. 60 f., 4. *Csatáry Zsigmondné* és *Horváth Ödön* 174 K. 80 f., 5. *Jakobi Dezsőné* és *Perényi Vilmosné* 186 K., 6. *Nehrer Ágostné* és *Thrór Gyuláné* 114 K. 30 f., 7. *Földi Manóné* és *Thrór Gyuláné* 109 K. 90 f., 8. *Csengey Gusztávné* és *Molitorisz Istvánné* 183 K. 04 f., 9. *Oszwald Károlyné* és *Rosenberg Teofilné* 158 K. 50 f., 10. *Krayzell Kálmán* és *Szenássy Sándorné* 147 K. 44 f. Az összes gyűjtések eredménye tehát: 1698 K. 98 f. Ez a felette szép összeg mindennél szebben dicséri nemcsak a gyűjtés körül fáradozott kiváló emberbarátoknak önfeláldozó munkáját, hanem nagyközönségünknek nemesszívű jótékonyágát is! Az igaz szeretet Istenének ezer áldása szálljon mindazokra, a kiknek e szép eredményben csak a legkisebb részük is van!

* **Tea, rum, cognac, szilvórium, tokaji aszú s szomorodni, malaga gyógybor, továbbá arckréme, arczporok, különféle piperecsappanok, francia s angol illatszerek** kimérve is, *fogporok, fogpaszták s szájpórák, hajvizek, fog-, bajusz-, kéz-, haj- s ruha-kefék, gummi- és sebészeti kötszerek* nagy választéka *Pálesch Árpád* drogueriájában (Berger-kávéházzal szemben) Eperjesen a legjutányosabb árban kaphatók.

* **Állami tisztviselők gyűlése.** A bártfai állami tisztviselők nov. 21-ikén dr. *Vas Antal* igazgató elnöklete alatt gyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy az országos tisztviselő-szövetkezetbe belépnek s a tagok gyűjtése céljából körívet bocsátanak ki. Elhatározták egyúttal, hogy állandó bizottságot szerveznek.

* **A bártfai Kossuth Lajos-Asztaltársaság** november 23-ikán gyűlést tartott a Hungária-szállóban dr. *Weiss Bernát* kir. közjegyző elnöklete alatt, melyen a tagok szép számmal jelentek meg. Elhatározták, hogy minden nyilvános helyen perselyeket helyeznek el «Ha jó dolgod van, gondold a szegényekre» jelleggel. A szegény elemi-iskolák gyermekek felruházására 200 koronát irányoztak elő, melyből körülbelül 15 gyermeket fognak felruházni. Ezen igazán nemes intencióval bíró egyesület pártfogására felhívjuk a közönség figyelmét.

* **Lefkovits Lipót** helybeli kereskedő, az úgynevezett *Első Eperjesi Bazár* tulajdonosa, azt az igazán jó szívre valló nemes ajánlatot tette a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet *Erzsébet-árvaházának*, hogy minden vásárlás után, mely a Fő-utca 114-ik szám alatt levő játék-, rövidárú- és divatcikkek tartalmazó üzletében 1902. december 10-ikétől december 24-ikéig előfordul, a befolyt vételárból öt (5) % -ot az árvaház javára fog fordítani. Midőn ezt a nagyközönségnek szives tudomására juttatnánk, figyelmeztetjük nagyérd. közönségünket arra, hogy ilyképen a jelzett időben és helyen eszközöndő karácsonyi, újévi ajándékok és egyéb cikkek vásárlásával egyszersmind nemes, jótékony célt is fog előmozdítani.

* **Az Eperjesi Korcsolyázó-egylet** november hó 29-ikén tartotta évi rendes közgyűlését, melyen a tagok kérelmére *Horváth Ödön* dr. elnököt a gyűlés folyamán sajnálattal értesíttek a tagok Urbán Gyula elnök és *Krayzell Kálmán* alelnök lemondásáról. Nevezettek hosszú időn át voltak buzgó vezetői az egyesületnek és így távozásuk mély sajnálatot keltett. Ezután bejelentették az új alapszabályok megerősítését és azt, hogy eddig 94 tagot vettek fel. A számadások és költségelirányzat letárgyalása után a választások következtek, melynek eredményeképpen a tisztikar aztán megalakult. Elnök *Vánó Aladar*, alelnök *Szutórisz Frigyes*, jegyző dr. *Ferbstein Károly*, pénztáros *Farkas Lajos*, jégmester *Fest Tivadar*; választmányi tagok: dr. *Csatáry Ágost*, dr. *Flórián Károly*, dr. *Grynaeus Géza*, dr. *Horváth Ödön*, dr. *Horovitz Gyula*, dr. *Mikler Károly* és *Urbán Miklós*; számvizsgáló-bizottság: *Kösch Árpád*, dr. *Flórián Károly* és *Zavatzky Szilárd*.

* **Válasz.** Dr. *Czirbusz Géza* temesvári k.-r. tanár, — kinek nagyszabású könyvéről lapunk legutóbbi számában cikket közöltünk s abban a Sárosvármegyeire vonatkozó téves adatokat feltárva, kötelességszerűleg kiigazítottuk — a következő «válasz» közlésére kérte fel lapunk szerkesztőségét: «A ki nagyot mer, nagyot botlik. Új alapon megírni Magyarország geográfiáját — nem kis dolog. Hát bizony sok a hiba, nemcsak sajtó-, de tárgyi hiba is. De — kérem — mindjárt az előszóban kijelentettem, hogy nem arrogáns magamnak a tökéletes alkotást. Az a legjobb czáfolat különben, ha valaki ennél jobbat (még pedig ingyen) produkál. All right! Dr. *Czirbusz Géza*».

* **A bártfai Vöröskereszt-főkegylet** a Bártfai-fürdőben felállítandó *Erzsébet-szobor* javára Bártfán, a Hungária-szálloda nagytermében decz 7-ikén táncszal egybekötött jótékonycélú műkedvelői színelőadást és mulattató estélyt rendez. Műsor: 1. «Hármas szövetség.» Vígjáték egy felvonásban. 2. Magyar dalok. 3. Szavalat. 4. Vetített képek.

* **Új állami iskolák.** *Sárosbogdány* községben a vall.- és közokt.-ügyi miniszter által kilátásba helyezett kértanítós állami elemi iskola iránti tárgyalásokat a kir. tanfelügyelő a járási főszolgabíró és érdekeltek hitközségek és felekez., iskolaszékek jelenlétében kedvező eredményre befejezték. A községi lakók maguk kéri az áll. iskola felállítását. Hasonló eredményre vezettek a *Plavnicza* községben felállítandó háromtanítós áll. elemi iskola iránti tárgyalások is, mert az egyházm. hatóság a hitközségnek az ottani róm. kath. népiskola megszüntetése iránti határozatát — megfelelő felvilágosítás után — jóváhagyta.

* **Bezárt iskolák.** A *nyársardói* róm. kath. népiskolát — miután a községben a kanyaró ragályos

betegség járványos jelleggel lépett fel — a vármegyei tisztifőorvos meghallgatása után bizonytalan időre bezárták. Hasonlóképpen bezárták a *bajori* róm. kath. népiskolát a vörhenyek a gyermekek közt járványosan történt fellépte miatt.

* **Hirtelen halál.** Nov. 24-ikén Sztah János, bártfai napszámot a rendőrség részegség és a rendőrök megsértése miatt bekísérte és a rendőrkapitány ezért meg is bírálta. Ugyane hó 28-ik napján hirtelen elhalván, anyja azzal állott elő, hogy fia halálát a rendőrök bántalmazása okozta. Az ezen feljelentés folytán megindult vizsgálat és boncolás során azonban kétségtelenül kiderült, hogy Sztah János halálának közvetlen oka szív- és máj-elváltozás volt és a feljelentés már azért is merőn alaptalan volt, mivel a hullán semmiféle külsérülést nem találtak.

* **Felvidéki püspökök értekezlete a kivándorlás ügyében.** A kivándorlás kérdésével foglalkozott legutóbbi ülésén a felvidéki latin és gör. szertart. róm. kath. püspöki-kar is, melyen tárgyalás alá vették a vallás-és közokt.-ügyi minisztérium amaz átiratát, melyben föl volt híva a papság figyelmére a felvidéki kivándorlásra s az Amerikába kivándorolt magyar katolikusok lelki gondozásának kérdésére. A tárgyalás eredménye az, hogy a püspöki-kar bizottságot választott, melynek hivatása lesz az ügygel foglalkozni és az intézkedéseket megtenni. A bizottság tagjai lettek Vályi János dr., Firczak Gyula, Bubits Zsigmond, Szemrecsányi Pál, Rimély Károly és Bende Imre püspökök. A bizottság mindenekelőtt be fogja kérni az egyes felvidéki egyházmegyék jelentéseit a kivándorlás ügyéről, továbbá tanulmányozni fogja Hodobay Andor apostoli vizitátor jelentéseit és javaslatait, s végül a püspöki-kar előterjesztést fog tenni a pápai székeknek, hogy az amerikai magyar vikáriátus az ottani hierarchia szervezetébe, mint önálló s csak a magyar katolikus egyházzal egybefüggő misszió, beilleszthető legyen.

Henneberg-selyem

csak úgy valódi, ha egyenest tőlem hozott. Blousok és ruhák számára fekete, fehér és színes 60 krajcártól 14 ft 65 krig méterenkint. Mindenkinék bérmentve és vámmentesen hazához szállítva. Mintak postafordultával. Svájcba kettős levélportó.

Henneberg G., selyemgyáros (csász. királyi udvari-szállító) Zürich.

* **Városi tisztviselők vasúti féljegy-kezdvénye.** A jelenlegi kereskedelemügyi miniszter képviselő korában egyik lelelkesebb támogatója volt a törvényhatósági joggal nem bíró városok tisztviselői ama — kétségtelenül nagyon is méltányos és jogos kérelmének, hogy ha már a törvényhatósági városok tisztviselői élvezik a kedvezményes vasúti utazás előnyeit, a nem törvényhatósági jogú városok tisztviselői se zárással ki a kormány által adott ezen kedvezményből. Hiába volt a kérelem. Időközben megváltozott a helyzet s a volt képviselő, ki az igazságos ügyért annyira lelkesedett, maga lett kereskedelmi miniszterre. A városi tisztviselők kérelmét ismét országos mozgalommal felterjesztették. Legutóbb értesítette a miniszter a mozgalom vezetőit, hogy elvi nehézségek nem teszik lehetővé a kérelem teljesítését.

* **Baleset.** Hogy mily végzetes lehet egy megcsúszás, egy féltreállítás, bizonyítja ezt a következő eset: Czverdely Anna bártfai cselédleány rőzsét vitt haza az erdőből. Útja az ó-féherítőn levő, a Lauka patakot áthidaló, keskeny palán vezetett át. Annak közepére érve, megcsúszott s a nehéz teherrel nyakában a vízbe esett s megakadván lába a bokrokban, bizonyára belefult volna, ha a nagy kiáltozásra odajött emberek ki nem mentik a leányt.

* **Hirdetmény.** Az 1892. évi XXI. t. cikk alapján kibocsátott 4%-os magyar koronajáradék-kötvényekhez kiadott I. sorozatú szelvényeinek utolsó szelvénye 1902. évi decz. hó 1-jén lejárván, ugyanazon naptól kezdve az új, II. sorozatú szelvényeinek Budapestén a magy. kir. központi állampénztárnál, az ott jelentkező feleknek, a kötvényekhez tartozó szelvényutalványok benyújtása ellenében kiszolgáltattak.

* **Hihetetlen,** milyen rövid idő alatt vált a *Vértess* gyógyszer-féle *Ferencspalinka* közkeletűvé; ennek oka ezen közkeletű háziaszer kitűnő hatásában rejlik.

* **A fagy áldozatai.** Még alig kezdődött meg a tél és máris szedi áldozatait a beállott hideg. Két ember megfagyásáról értesülünk. Bohinszki János bártfai ácsot Kapin jártakor, Szaksz András belejózi telkest pedig hazafelé vett útjában érte a szerencsétlenség, valószínűleg ittas állapotban.

* **Félév vége a jogakadémián.** Jogakadémiánk a királyi jogakadémiákon és az egyetemeken alkalmazásba vett tanítói-beosztást tényleg szintén mindenben magáévá, az első félév berekesztésére vonatkozó intézkedések a tanintézet fekete tábláján máris ki lettek

hirdetve. Ezek szerint a lezckekönyvek aláírása decz. 20—23-ik napjain eszközözendő. A végbizonyítványok azoknak, a kik e félévvel végeztek tanulmányaikat, decz. 20-ikán adatnak ki. Az alapvizsgálatok január 5—15-ik napjain tartanak. A második félévi beírások jan. 20-ikáig eszközözendők. A második félévi előadások jan. 23-ikán veszik kezdetüket.

* **K. & C. Popoff Testvérek** moszkvai cs. és kir. udv. szállítók világhírű *teafajái* — melyek több világiállításon részesültek legnagyobb kitüntetésben — a közönség körében közkeletűségnek örvendenek. A fogyasztó közönség szíves tudomására szolgáljon, hogy ezen teafajok minden szakbavágó üzletben eredeti csomagokban haphatók.

* **Talált tárgyak.** Decz. 3-ikán este a Spira-féle üzlet előtt egy pénztárczát találtak, 30 fillérrel. A Fő-utcán egy rendőr ugyanakkor két drb. zálogcédulet talált, mely férfi-ruhaneműről s ágytakaróról szólt. Igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrkapitányságnál.

* **Nagy tűz Gerálton.** Koscs Péter, gerálti 13 éves fiú nov. 27-ikén égő lámpával bement a kamarába, hogy megkeresse az alsó-ruháját: a lámpa melegétől meggyuladt a kamrában leőgő kender s a láng rögtön a padlásra csapván, rövid idő alatt a falu egy része lángban állott s el is hamvadt. A kár 5420 koronát tesz ki; az épületek egyáltalán nem voltak biztosítva. Leégett 12 lakóház 15 melléképülettel s azonkívül sok életnemű.

* **Köztudomású,** hogy köhögés, rekedtség és elnyálkásodásnál legbiztosabban hatnak a világhírű *Esger-féle mellpasztillák*, melyek a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerárban és drogueriában. Doboza 1 kor. és 2 korona. Próbadozoz 50 fillér. Főraktár: Nádor-gyógyszertár, Budapest, VI. Váci-körút 17. sz. a.

* **Tűz.** Decz. 3-ikán S. A. eperjesi fuvaros gyermekei, míg a szülők távol voltak, játszadozásból felgyújtották az ágynevet. A kitóduló füstöt a szomszédok idejekorán észrevették s a tűz tova terjedését meggátolták. A gondatlan szülőket feljelentették a járásbírósnak.

* **Megtámadott rendőr.** András-napján az esti órákban, Nahács Ferenc és Jancsus János kőművesegedek, valamelyik András barátjuknál úgy bepálinkáztak, hogy a Fő-utcán nagy lármával összekapták Nahács Miklós kőműves-legényével, a ki őket barátságosan hazahívta. Kovács József rendőr közbelépett s csendre intette őket. Ezt annyira zokon vették a lármás legények, hogy egyértelműen nekiestek a rendőrnek, földre teperték s Nahács Miklós hátulról egy kőműveskalapáccsal fejbevégték. A rendőrt menten elborította a vér, mire a tettesek elmenekültek. Feljelentették őket a kir. ügyészségnél.

* **A Zoltán-féle csukamájolaj** kedvező hatásáról a híresebb orvosok igen elismerőleg nyilatkoznak, mert köztudomású dolog, hogy teljesen szag- és íz nélküli, erősítő tápszer úgy felnőttek, mint gyermekek részére. Nagyon kívánatos, hogy meghonosodjék nálunk is az angol szokás, hogy gyermekeink 2—3 éves koruktól Zoltán-féle csukamájolajat igyanak, miáltal a scrofulotikus bántalom kifejlődése meggátolható. A gyermekeket erőteljessé csak e szer neveli. Készítője Zoltán Béla gyógyszerész, Budapesten. Üvege 2 kor. a gyógyszerárakban.

* **Suhancz-tréfa.** Decz. 2-ikán nagyobb csapat iparos ifjúság H. K. pénzügyi hivatalnok árok-utczai lakásának ablakába egy hatalmas burkovecet dobott. A kődarab bezúgta az ablakot, de szerencsére a szobába nem hatolt, mert az ágy támláján fennakadt. Különben végzetessé válhatott volna a vakmerő tréfa, mert a szoba lakója nyugodtan teázott s fején találja a kődarab, ha az ablakmellel ágy fel nem fogja. A tettest a rendőrség már kiderítette.

* **Tolvaj pékinas.** Martonyák Mária cseléd panaszt tett a rendőrségnél, hogy 11 kor. készpénzt, míg ő rórátn volt, valaki a ládjából ellopta. A rendőrség megindította a nyomozást s a tettest Csanda Molcsán János pékinas személyében csakhamar kinyomozta. A tolvaj pékinas, ki kisebb lopásokért már több ízben volt büntetve. Süteményt hordott abba a házba, a hol Martonyák Mária szolgált s a kedvező alkalmat felhasználva, a reggeli órákban lopta el a pénzt. 10 koronát megtaláltak nála. Feljelentették a kir. ügyészségnél.

* **A «Zenélő Magyarország»** zongora és hegedűzeneműfolyóirat most megjelent 228. füzetére a következő szép zeneműjanságokat közli: I. Lányi Ernő: «Karácsonyi éneket». — II. Révfy Géza: «Simon Judith» melodramát. — III. Boór Gyula: «Aranka» mazurkáját. Havonta kétszer, mindenkor ily változatos, aktuális újanságokat közlő zeneműfolyóirat előfizetési ára negyedévben 6 füzetre (66 zeneoldalra) 3 korona. Előfizetheti a most folyó IV. évnegyedre, valamint az

előző évnegyedekre is a *Zenélő Magyarország* (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten, VIII, József-körút 22—24., hol egyúttal minden nyomtatásban megjelent zenemű legutányosabban megrendelhető.

* **Szeszfőzői tanfolyam gazdatisztek és szeszgyár-tulajdonosok részére.** A kassai m. kir. gazdasági tanintézet 1903. január 5-ikétől 20-ikáig szeszfőzői tanfolyamot tartanak gazdatisztek és szeszgyár-tulajdonosok részére. Célja megismertetni a szeszgyártás elméletét és gyakorlatát, a szeszgyártás terén felmerült újabb vívmányokat, az ellenőrző vizsgálatok végrehajtását és a moslék értékesítését. A tanfolyamon résztvehet minden gazdatiszt és szeszgyár-tulajdonos, a ki legkésőbb deczember 25-ikéig a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságánál ebbeli szándékát levélben bejelenti. Tandíj 40 kor., laboratóriumi díj 10 kor. Bővebb felvilágosítással szolgál a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága.

* **A munkások érdekében.** A keresk. miniszter fontos rendeletet adott ki a minap a munkás-segélypénztári tagok felvételi és biztosítási díjainak beküldése tárgyában. Elrendelte ugyanis a miniszter, hogy a hatóságok a befizetési lap hátuljára postadíj utánfizetése nélkül minden egyes esetben ráírhatják, hogy a kérdéses összeget kinek a részéről terjesztik fel és milyen célra. Ez az üdvös rendelet nagyon meg fogja könnyíteni a hatóságoknak s különösen a községi-jegyzőknek dolgát, miután eddig mindig külön levélben kellett felvilágosítást küldeniök arról, hogy az egyidejűleg feladott összeget ki fizette be, s mire vonatkozólag, felvételi díjképpen-e? vagy cséplőgép-biztosítási díj gyanánt, vagy egyéb célra. Ez az üdvös rendelet tehát igen nagy mértékben egyszerűsíteni fogja az eljárást.

* **Szeszfőzői tanfolyam szeszgyárvezetők részére.** A kassai m. kir. gazdasági tanintézet 10 hétre terjedő szeszfőzői tanfolyamot rendeznek. A tanfolyam 1903. febr. 1-jén veszi kezdetét és április 15-ikéig tart. A tanfolyam célja mezőgazdasági szeszgyárak részére szeszfőzőket gyakorlatilag és elméletileg kiképezni. E tanfolyamra felvételnek azok, a kik a magyar nyelvben jártasok, írni, olvasni és számolni tudnak és felvételi vizsgával igazolják, hogy a szeszgyártás gyakorlatában kellő jártassággal bírnak. Résztvehetnek továbbá a tanfolyamon a m. kir. gazdasági akadémia, a m. kir. gazdasági tanintézetek végzett hallgatói és a m. kir. földművesiskolák végzett tanulói. A tanfolyamra legfeljebb 15 jelentkező vehető fel; előnyben részesülnek azok, a kik gépezelői szakvizsgát is tettek. A tanfolyam befejezésével a résztvevők gyakorlati és elméleti vizsgát tesznek, a melynek eredményéről bizonyítványt nyernek. Tandíj 44 kor. laboratóriumi díj 10 kor. A jelentkezők élelmészük- és lakásukról saját maguk tartoznak gondoskodni. Szóbeli vagy írásbeli jelentkezéseket 1903. január 20-ikáig elfogad a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága, a hol egyúttal bővebb felvilágosítást lehet nyerni.

* **Ragados állatbetegségek Sárosvármegyében** 1902 november 30-ikán: *Ragados száj- és körömfájás:* alsótartczai j.: Kisfalu 1, Nagyladna 10, Somos 1 udvar; felsőtartczai j.: Alsószalók 15, Berzevicze 15, Darócz 20, Dobó 25, Décső 12, Gombosfalu 8, Hamborg 20, Hönig 4, Jakabvolya 9, Jakoris 23, Jesztreb 6, Krivány 5, Kijó 8, Litinye 6, Magyarjakabfalu 1, Nyársardó 25, Olejnek 12, Pécsújfalu 4, Rátvaj 5, Rencsissó 4, Roskovány 3, Som 8, Szentgyörgy 4, Tárca 5, Tarkó 15, Úszfalu 19, Vizsoka 5 udvar; sirokai j.: Bajor 1 udvar, Bertót 1, Berzenke 6, Frics 18, Hrabkó 1, Izsép 4, Janó 2, Jernye 5, Kisvitéz 8, Kajata 6, Kvacsán 9, Lacsno 4, Lubócz 1, Luzsánka 4, Mochnya 1, Miklós-vágás 4, Nagyvitéz 9, Németjakabvágás 1, Pillerpeklén 1, Radács 9, Siroka 1, Singlér 5, Sáros-Szentimre 2, Szárvölgy 16, Szedlicze 8, Szinye 5, Szinyeújfalu 7, Szinyelipócz 15, Szentkereszt 7, Zsebófal 1 udvar; szekcsői j.: Friciska 12, Hradiszktó 2, Livóhuta 33, Sznaok 8 udvar; Kisszeben város 8 udvar. — *Rühkór:* tapolyi j.: Karácsonmező 1, Vaspatka 1 udvar. — *Sertesorbáncz:* sirokai j.: Frics 10, Sáros-Szentimre 12 udvar; tapolyi j.: Kapi 1, Vaspatka 1 udvar. — *Sertesvérs:* alsótartczai j.: Gulyvész 12 udvar; sirokai j.: Nagysáros 1 udvar; szekcsői j.: Magyarraszlavicza 1 udvar.

* **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József-keserűvíz* valamennyi hasonló vizet — tartós hashajtó-hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva — már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József-keserűvizet.

* **Nemes emberbarátok.** Örvedetesen gyarapszik azon nemesszívú munkaadók száma, a kik saját költségükön biztosítják cselédjeiknek a munkáspénztár áldásait. Újabban két ilyen emberbarátnak áldozatkészségéről kaptunk hírt. Br. Biedermann Rezső értesítette az *Országos Gazdasági Munkás-és Cselédsegélypénztár*

igazgatóságát, be gazdasági cseléd esztendőt eltöltő a pénztárba, s t. Deutsch Zsigmond főbérője hasonló hogy bérigazdasa 5 év óta szolgál géré beírta a

* **Válságos** forma kitartással czait ez a lap nagy nemzeti ürtés egyszerűsült újság. Vezető írák: Eötvös Károly Sándor (főszerkesztő), Pap Dávid, szerkesztő). Tartalmasabb. M. terjedő aktuális közöl. A képek előfizetők január 10-ig. A naprolnak «A nagysincs vége» című az *Egyetértés* ret. Az újság egész értékű és közhasznos. Divat-Szalont. *Egyetértés* előf. Negyedére 10. rübben postautak küldendők: IV. viselők, magánb. tanítók a lapot rendelhetik meg.

* **Fényképés** miniszternek re. ezzel kapcsolatb. képi könyvomat művészetnek tekintött műiparnak, válfájának, mely Ennélfogva a m. bejelenteni s ip. kik a fényképező ágakat már eddig nem bírnak, ké. alatt megtenni, jogtalan gyakorl. Tartoznak további szerződést kötni, az illetékes ipar. segédeiket, a met. évi fizetést vagy élveznek, az ille.

* **Rendület** koronarendszer é. deletek, melyek a lyozzák. Minden régi pénzrendszer sebb rétegeiben. dolog nagyon ne. köztudatba a kor. lelkében gyökere. kája. A régi pénz. kozása és romant. a közmondások é. máig is élnek. A fűződik ahhoz. M. ben inkább az ész. népet regényess. Bank főtanácsa l. vált vagy sérült. bankjegyek kicsé. tárgyában az alá. len folytán haszn. jegyeket a bevál. azoknak valódisa. bankintézetek a p. toznak bekülden. lettek megváltozt. hatók, de nem ha. lév. kezelési költsé. Ha a bankjegyek. kor csak avval az. jegyek sértetlen. bankjegyek, mely. bécsi központi p. céljából.

* **Szerke** lenne, valóban nagy meggyőződünk art. tanintézetet egy kü. néli tisztelgett.

igazgatóságát, hogy szentegáti uradalmának mindazon gazdasági cselédjét, a kik az ő szolgálatában már egy esztendő eltöltötték, első csoportbeli tagokul beiratja a pénztárba, s tagsági-díjait saját pénztárából fizeti. Deutsch Zsigmond, herceg Eszterházy uradalmának főbérleje hasonlóképpen arról értesítette az igazgatóságot, hogy bérigazgatóságának mindazon cselédjét, a kik már 5 év óta szolgálatában állottak, szintén saját költségére beiratja a munkáspénztár tagjai közé.

* **Válságos időköt élünk.** Ebben az időben egyforma kitartással, alkuvást nem ismerve, folytatja harcait ez a lap, és eszközeit, fegyvereit csak ezeknek a nagy nemzeti ügyeknek szolgálatába helyezi. Az *Egyetértés* egyszermind legterjedelmesebb és legjobban értesült újság. Vezércikkeit a legelső magyar publicisták írják: Eötvös Károly orsz. képviselő, Mezei Ernő, Fenyő Sándor (főszerkesztő), Szatmári Mór orsz. képviselő, dr. Pap Dávid, Kálnoki Izidor, Molnár Márton (felelős szerkesztő). Tárcairovata a legérdekesebb és a legértelmesebb. Minden héten legalább egy egész oldalra terjedő aktuális politikai vagy társadalmi karrikatúrát közöl. A képek négy-öt színben jelennek meg. Az új előfizetők január havában ingyen kapják Eötvös Károlynak «A nagy per, mely ezer év óta folyik s ma sincs vége» című hatalmas munkáját. Karácsonykor az *Egyetértés* rendkívül tartalmas számmal jelenik meg. Az újság egész kötetre való anyagot ad tele irodalmi értékű és közhasznú dolgozatokkal. Az előfizetők a Divat-Szalont is kedvezményes áron kapják. Az *Egyetértés* előfizetési árai: Egy hónapra 360 kor. Negyedévre 10 kor. Az előfizetési pénzek (legcélzesebben postautalványon) az *Egyetértés* kiadóhivatalába küldendők: IV., Vármegye-utca 11. szám. Államtisztviselők, magánhivatalnokok, papok, lelkészek, tanárok, tanítók a lapot kedvezményes áron (évi 28 koronáért) rendelhetik meg.

* **Fényképészek iparigazolványa.** A kereskedelmi miniszternek rendelete értelmében a fényképészet és ezzel kapcsolatban a cinkográfia, fénynyomat, a fényképi könyv és rézfénymetszet (heliogravura) nem művészetnek tekintendő, hanem képzéshez nem kötött műiparnak, még pedig a sokszorosító-ipar egyik válfajának, mely az ipartörvény határozatai alá tartozik. Ennélfogva a megjelölt iparúzóknak tartoznak iparukat bejelenteni s iparigazolványt váltani, még pedig azok, kik a fényképészetet s az itt megjelölt egyéb ipari ágakat már eddig is gyakorolják, de iparigazolvánnyal nem bírnak, kötelesek bejelentésüket három hónap alatt megtenni, mert ellenkező esetben ellenük az ipar jogtalan gyakorlása címén kihágási eljárást indítanak. Tartoznak továbbá az inasfogadásnál szabályszerű inas-szerződést kötni, segédeiket munkakönyvvel ellátni, az illetékes iparhatóságnál bejelenteni, az inasokat és segédeiket, a mennyiben ezek 2400 koronánál nagyobb évi fizetést vagy 8 koronánál nagyobb napibért nem élveznek, az illetékes betegsegítő-pénztárba beírni.

* **Rendelet a sérült bankjegyek tárgyában.** A koronarendszer életbeléptetése óta egymást érik a rendeletek, melyek az új pénz forgalombahozatalát szabályozzák. Minden egyes rendelet egy-egy szemfedője a régi pénzrendszernek, az újnak pedig a nép minél szélesebb rétegeiben való megismertetése. Kezdetben ez a dolog nagyon nehezen ment, most is lassan megy át a köztudatba a koronarendszer, mert hiába, a mi a nép lelkében gyökerezik, azt onnan kitepni évtizedek munkája. A régi pénzrendszerhez a népelet igazi megnyilatkozása és romantikája fűződik, melynek eredménye azok a közmondások és népies szólások, melyek a nép ajkán máig is élnek. A régi jó időknek is sok szép emléke fűződik ahhoz. Mindhiába. A mai modern kor mindenben inkább az észszerűséget keresi és mit sem törődik a népelet regényességével és illúzióival. Az Osztr.-Magyar Bank főtanácsa legutóbbi üléséből a használhatatlanná vált vagy sérült 1902. évi kibocsátású 100 koronás bankjegyek kicserélése, illetőleg részleges megtérítése tárgyában az alábbi szabályzatot határozta el: A véletlen folytán használhatatlanná vált, bemocskolt bankjegyeket a beváltásra csak akkor fogadhatják el, ha azoknak valódisága kétségtelen. Ellenkező esetben a bankintézetek a pénzt a bécsi központi pénztárhoz tartoznak beküldeni. Ha a bankjegyek szándékosan is lettek megváltoztatva és ennek folytán nem használhatók, de nem hamis pénzek, úgy a pénztézetek 10 fillér kezelési költség ellenében kötelesek azokat beváltani. Ha a bankjegyekből egyes részek hiányoznak, úgy akkor csak avval az összeggel váltatnak be, mely a bankjegynek sértetlen részeire esik. A darabokra összetépett bankjegyek, melyeknek értéke ki nem szabható, a bank bécsi központi pénztárhoz küldendők be értékesítés céljából.

* **Szerkesztői üzenet.** M., Eperjes. Ha úgy lenne, valóban nagy hiba volna. Utána jártunk a dolognak és meggyőződünk arról, hogy információja téves. A testvértanintézetet egy küldöttség hívta meg, mely az igazgatóhelyettes-nél tisztelt.

SPORT.

* **A Magyarországi Kárpátgyógyászat e napokban tartotta központi-választmányi ülését Iglón Műnch Aurél dr. országgyűlési képviselő elnöklésével.** Az elnöki jelentésből kitűnik, hogy az egyesület a nyár folyamán nyitotta meg Máramarosban a Guttin alatt épült új menedékházat, helyreállította a felkavölgyi Hunfalvy-menedékházat, kiépítette a vadregényes zöldtavi völgyben s Zöldtóhoz és Frigyes kir. herceg-menedékházhoz vivő utat, alaposan kijavította a tarpataki vízesekekhez vivő utat, új ösvényeket épített Tátrafüredről a felkai völgybe, Matlárházától a Morgásig, a Zöldtótól a Grajnár, Barlangligettől a kézmárki itatóig. Több mint 200 kilométernyi utat és ösvényt újra jelzett és 400 jelzőtáblát alkalmazott. Szilágyi Dezsőnek a tarpataki völgyben a Taraján fölállítandó emlékére néve elfogadták Majunke Gedeon műépítő tervezetét, a mely az emlék fölállítását díszes kilátó-toronnyal kapcsolatban oldja meg. Örvedetesen tudomásul vették, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a poprádi egyesületi Kárpát-múzeum épületének kibővítésére tizenöt-ezer koronát vett föl az 1903-iki költségvetés előirányzatába, valamint, hogy Hohenlohe herceg újabban ezer koronát bocsátott az egyesület rendelkezésére a Tengercsúcsra vivő út kiépítésére. Elhatározták, hogy az 1903. évi évkönyvet 2400 magyar, 1600 német példányban nyomtatják ki. A tárai kalauzok kiképzéséről az egyesület a lefolyt évben is gondoskodott; elméleti tanfolyamot tartott és praktikus kirándulásokat rendezett velök. Ellátta őket új kalauz-szabályzattal, kötő- és gyógyítószerrel, valamint lámpásokkal.

Felelős szerkesztő: Dr. Mikler Károly.
Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILT-TÉR.

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a Lithion-forrás
Salvator

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Keilemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyvíz és diaetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és veseizgatási tünetekben vagy húgy-savas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.**

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban

A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1902 október 1-től.

Orló—Eperjes—Budapest:

Orló	ind.	Csak hűtő és pént.	9 10 de	12 45 du	7 45 e
Héthárs	4 00 r	9 56 ,,	1 26 ,,
Kisszeben	4 23 ,,	10 19 ,,	1 46 ,,
Eperjes megálló	4 56 ,,	10 52 ,,	2 15 ,,
Eperjes	5 00 ,,	10 57 ,,	2 20 ,,
Minden					
Eperjes	5 04 r	11 07 de	2 32 du
Abos	5 33 ,,	11 38 ,,	2 59 ,,
Abos	6 47 ,,	11 43 ,,	3 03 ,,
Kassa	7 15 ,,	12 10 du	3 28 ,,
Kassa	7 55 de	12 45 ,,	3 55 ,,
Budapest	1 30 du	8 50 e	9 55 e
					6 35 r
					8 15 r

Budapest—Eperjes—Orló:

Budapest	ind.	7 15 r	7 35 r	2 35 du	8 10 e	9 40 e
Kassa	8 28 e	4 47 r
Kassa	8 50 ,,	5 30 ,,
Abos	9 16 ,,	5 56 ,,
Abos	9 26 ,,	5 58 ,,
Eperjes	9 55 ,,	6 28 ,,
Eperjes	10 15 ,,	6 40 de
Eperjes megálló	10 55 ,,	6 46 ,,
Kisszeben	11 23 ,,	7 19 ,,
Héthárs	11 44 ,,	7 43 ,,
Orló	12 35 ,,	8 30 ,,

Szepesség felé indul a vonat:

Eperjes megálló	ind.	4 56 r	10 52 de	3 50 du	7 20 e
Eperjes	4 30 ,,
Abos	4 47 ,,
Abos	5 04 ,,

Eperjes vá. os megállóhelyén a regg. 5 04 p.-kor induló vonathoz csak hétfőn és pénteken van regg. 4 56 p.-kor csatlakozás.

8892—1902.

Fenyőfa-árverési hirdetmény.

Kassa szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a Kassa város határában fekvő úgynevezett bankói fenyves üzemosztály 19., 20., 21., 22., 23., 25., 26. és 27. számú osztágaiban 202-37 katr. hold területen levő, az erdőgazdasági üzemterv szerint főhasználatképpen kihasználható 16 cm. mellmagassági átmérőtől 104 cm.-ig vastag 19,016 darab összesen 23,202,7 tm.-re becsült **jegenyefenyő szálfá 1902. évi december hó 17-ikén d. e. 10 órakor**, a polgármester, hivatalban tartandó zárt írásbeli ajánlatok beadása melletti önkéntes nyilvános árverésen, a famennyiség- és minőségre való tekintet nélkül, általánosságért (pauschaliter) eladatni fog. Az eladás tövön az erdőn történik s a város sem a fa minősége-, sem mennyiségeért szavatosságot nem vállal. Kihasznlási határidő 10 év.

A tanács fentartja magának azt a jogot, hogy a beadott ajánlatok el-, vagy el nem fogadása iránt szabadon határozhasson.

Felkéretnek a venni szándékozók, miszerint 7000 korona bánatpénzzel (készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban) felszerelt, 1 korona bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatukat az ajánlati versenytárgyalás napjának d. e. 10 órájáig a város polgármesterénél benyújtani s íveskedjenek.

Az ajánlatban világosan kiteendő, hogy ajánlattevő az eladási feltételeket ismeri, azokat elfogadja, magára nézve kötelezőknek ismeri és aláírta.

Későbbben beérkezett, vagy pótlólagos ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A részletes eladási feltételek Kassa szab. kir. város polgármesteri vagy erdőhivatalánál Kassán betekinthetők és aláírandók.

Kelt Kassa szab. kir. város tanácsának 1902. évi november hó 29-iki ülésében.

Münster Tivadar,
kir. tanácsos, polgármester.

Kiadó lakás.

A Főutcza 128. sz. ház első emeletén levő lakás (Tutko Jenny zongoratanárnő volt lakása) **azonnal kiadó.**

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

A ki jó kávét akar inni,

csupán

Kalif-pörköltkávét

vásároljon!

Főraktár Eperjesen:

WENCZEL ISTVÁN üzletében.

4591—1902. tkvi sz.

Hirdetmény.

Kajata községre nézve az 1892: XXIX. t.-cz értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telek-jegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telek-jegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén, ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-ában, és az 1891: XVI. t.-cz. 16. § a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889: XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891: XVI. t.-cz. 15. § b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886: XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési keresetűket hat hónap alatt, vagyis 1903. évi június hó 20-ik napjáig bezárólag a telek-jegyzőkönyvi hatóságához nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynék, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886: XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-ának eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1903. évi június hó 20-ik napjáig bezárólag a telek-jegyzőkönyvi hatóságához benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalási kérvényüket a telek-jegyzőkönyvi hatóságához hat hónap alatt, vagyis 1903. évi június hó 20-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyúttal figyelmeztetnek azokat a feleket, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telek-jegyzőkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. törvényszék, mint telek-jegyzőkönyvi hatóság

Eperjesen, 1902. évi november hó 29-ikén.

Urbán Gyula,

kir. törvényszéki, mint tkvi egyes bíró

Epilepsia.

A ki eskőban, göresös és más ideges bántalomban szenved, kérjen erről füzetet; ilyen bárkinék ingyen és bérmentve küldünk.

Schwanen-Apotheke
Frankfurt a/M.

Szőlőugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű mert n. s. obbrese ha megnő is, ermet nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak

alkalmas a oka! ültettek, azok öven atják hazukat az egész szőlő ültetésén a legkiválóbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek a mellé a legcélszerűbb gondoskodással felelősséget nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszre alkalmas, hogy legkevesebb helyet is eloglalna az egyébre használatú részekből. Ez a leghálalatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére való alkalmas színes ényymatu katalógus bárkinék ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy level zólápon tudatja.

Érmelek: első szőlő-ültetés telep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid

Minták vidékre bérmentve.

Karácsonyi vásár!

mint minden évben, úgy most is **december 1-jén kezdődik**, a hol az idényből **legújabb női-ruhakelmék**, visszamaradt

Confectio: kabát, gallér, paletot és karmantyúk jó és fölötte jutányos árban kaphatók.

Becses látogatásért esd

Zavatzky Szilárd,
divat- és vászonkereskedő Eperjesen.

Húsz koronán felüli csomagok franco.

Két gyorsjárású trapper honvédhuszár kinstári 5 éves ló, nem egész 5 évi tartásra, kiadó.

Bővebbet alulirotnál.

Szinye (Sáros vm., p. h.), 1902. évi decz. 3-ikán.

Kurimszky János
plebános.

Dr. Lengiel F.-féle Nyírfa-balszam.

Már maga az a nedv, mely a nyírfa törzséből, ha abba fűrészt eszközölünk, kifolyik, ember emlékezet óta mint a legkiválóbb szepítőszert ismeretes; ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírása szerint kémiai úton balszammá készítjük, akkor lesz csak kitűnő hatása. — Ha az arczot vagy más bőrhelyet ezzel este bekenjük, a bőrről már másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balszam elsimítja az arczon képződő ráncokat és himiöhelyeket és annak fiatalos arczszínt ad; a bőrnek fehérséget, finomságot és üdeséget kölcsönöz, a legrovidebb idő alatt eltávolítja a szepítőket, bőrfoltokat, anyajegyeket, az orr vörösségét, bőr-atkákat és mindenféle bőrtisztatlanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 Ft 50 kr.

Dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan

a legenyhébb és leghasznosabb szappan a bőr részére, különösen preparálva darabonként 60 krajczár. — Kapható minden nagyobb gyógyszerertárban. Főraktár Budapest: TORÓK JÓZSEF gyógyszerertárban, Király-utca 12. szám.

Köhögésben szenvedők

próbálják a köhögést csillapító és finom ízű

**KAISER-féle
MELLCZUKORKÁT,**

2740

közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány tanúskodik, hogy biztos siker érhető el köhögésnél, rekedtségnél, hurutnál és elnyálkásodásnál. — E helyett ajánlott visszautasítandó!

Egy csomag 20 és 40 fillér. — Kapható:

WIELAND ES SCHROEPFER

czukrárszójában EPERJESEN.

Amerika

Elutazás Havre-ből minden szombaton.

Menetjegyek a francia vonal által. Jó és gyors közlekedés, kitűnő ellátás — beleértve bor és likörök. Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad

• Josef Fischer •

Wien, IV., Alleegasse 69.

Legszebb karácsonyi és újévi ajándék
egy jó könyv!

RÉVAI SAMU (Sziklai Henrik)

könyv- és zeneműkereskedése Eperjesen, ajánlja

dúsan berendezett könyv- és zeneműraktárát

a t. cz. közönség szives figyelmébe.

Bárhol megjelent vagy bárki által hirdetett mű ugyanazon feltételek mellett szállíttatik.

Könyvjegyzékek ingyen és bérmentve.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Éljen!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható:

Eperjesen: Korn Vilmos, Molitorisz István és Barts Emil gyógyszerertárakban.

Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszerertárakban.

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Delice

Minden hirdetés felesleges,
a dohányzó egyszer veszi
és többé mást nem szíhat

legjobb, valódi francia
szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Zahler Mórnál Eperjesen.

Mérnöki műszer eladás.

Még jó karban lévő két mérő-
asztal két-két hártáblával és egy-
egy távcsöves vonalzóval, az egyike
fokívvel és távmérővel ellátva,
olcsón eladó Eperjesen,
Főutcza 107. sz. a., **Sándor
Károly** oklev. mérnöknel.

Remekirók
Képes
Könyvtára

Remekirók
Képes
Könyvtára

Remekirók
Képes
Könyvtára

Remekirók
Képes
Könyvtára

A MAGYAR és a VILÁGIRODALOM KINCSESHÁZA

a klasszikusok első és egyetlen magyar nyelvű szövegképes kiadása.

szerkesztője Radó A. a kiváló író és műfordító Kiadója LAMPEL R.

(Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedés Budapest, VI., Andrásy-ut 21.

ötven diszes kötet, a klasszikusok arany dombornyomású arcképeivel.

évente legalább 6 kötetes sorozatokban jelennek meg.

bevezetéseit a legjelesebb magyar írók és esztétikusok készítik. Bevezetéseinek szerzői: *Abrányi E., Alexander B., Ambrus Z., Angyal D., Bánóczy J., Balassa J., Beöthy Zoltán, Dóczy L. báró, Endrődi S., Ferenczi Z., Haraszti Gy., Hegedűs L., Hevesi S., Ignótus Junius (Zilahy K. Béla), Kossuth F., Mikssáth K., Négycsy L., Palágyi M., Radó A., Rákosi J., Riedl Frigyes, Szász A., Váczy J., Váradi A.*

művészeti vezetője Hegedűs László festőművész.

illusztráló művészgárdája a magyar festőművészek legjobbjai, közel félezer egész oldalas eredeti illusztrációval gazdagítja a gyűjteményt.

elsőrangu külföldi művészek remek illusztrációinak egyedül jogosított reprodukcióit közli.

illusztráló magyar művészei: *Benczur Gy., Bihari Sándor, Csók I., Eder Gy., Feszty A., Garay A., Gergely I., Hári Gy., Hegedűs L., Jászai J., Jendrassik J., Karlovszky B., Lotz K., Márk L., Mihálik D., Nagy Zs., Neogrády A., Olgyai F., Réthy L., Stein J., Székely B., Szilányi L., Telegdy L., Tull O., Udvary G., Vágó Pál, Wagner S. és Zichy M.*

első tizennégy kötete már megjelent.

I-II. kötete: Petőfi S. összes költem. Bevezette: *Ferenczi Z., Neogrády A., Telegdy L. és Tull O.* képeivel.

III-IV. kötete: Kisfaludy S. összes költeményei. Bevezette: *Junius, Neogrády Antal, Réthy Lajos, Telegdy László és Tull Ödön* képeivel.

V. kötete: Shakspere Remekai I. *Coriolanus, Othello.* Bevezette: *Alexander B.* Gilbert angol művész képeivel.

VI. kötete: Moliére Remekai I. *A fősvény, Dandin Gy.* A kényeskedők. Botcsinálta doktor. Bevezette: *Haraszti Gyula* Kiváló francia művészek és Gergely Imre magyar festőművész képeivel.

VII. kötete: Tóth K. válog. költeményei. Bevezette: *Endrődi S., Neogrády A., Telegdy L. és Tull Ö.* képeivel.

VIII. kötete: Berzsenyi Dániel munkái. Sajtó alá rendezte: *Bánóczy József.* Bevezette: *Váczy János, Gergely Imre, Mihálik D., Szilányi L., Telegdy L. és Tull Ö.* képeivel.

IX. kötete: Madách I. válog. munkái. Bevezette: *Palágyi Menyhért, Zichy Mihály* illusztrációival.

X. kötete: Kossuth L. válog. munkái. Bevezette és sajtó alá rendezte *Kossuth F.* Rajzokkal és arcképekkel.

XI. kötete: Homeros Iliásza. Fordította és bevezette *Kemenes (Kempfi) József, Preller* világhírű illusztrációival.

XII. kötete: Schiller költeményei. Fordította és bevezette *Dóczy Lajos, Benczur Gyula, Lotz Károly, Wagner Sándor* és számos külföldi festőművész illusztrációival.

XIII. kötete: Tóth Ede munkái. Bevezette: *Garay Ákos* festőművész képeivel.

XIV. kötete: Kisfaludy K. munkái I. Sajtó alá rendezte és bevezette *Bánóczy József, Eder Gyula, Hegedűs László, Neogrády Antal, Stein János, Szilányi Lajos és Tull Ö.* képeivel.

egyes kötetei külön-külön is kaphatók 6 korona bolti áron, a IX. és X. kötet kivételével.

első tizennégy kötete 3968 oldal (373 iv) és 255 művészi illusztráció. A legolcsóbb és legértékesebb házi könyvtár és házi képtár. Ötven vaskos kötet. Ára díszkötésben 250 kor. Megrendelhető csekély részletfizetésre a **Lampel-Wodianer-féle** és bármely más könyvkereskedésben. Megrendelésnél pontosan kikötendő a klasszikusok első magyar szövegképes kiadása.

Globus tisztító kivonat
a
legjobb fémtisztító szer

Dobozok 10, 16 és 30 fillér.
Kapható minden üzletben.
Minden kísérlet további használatát biztosítja.
Feltaláló és egyedüli gyáros:
FRITZ SCHULZ jun. Aktiengesellschaft, Eger und Leipzig.

FÉRENCZ-

pálinka (sósorszesz)
Vértess gyógyszerész-féle,

használatban a leghatásosabb. Feltétlen tisztasága következtében egy külső, mint belső használatra mindenképp legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt györomódszerre (massage). Kitűnő sikerrel használták köszvény, csúsz, megfázások ellen, bennelások, fejfájások, gyulladások és keléseknél, továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására; belsőleg, gyomor-görcs, rosszullét, fejfájás stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levelezőknek s általában sokat gyalogolóknak nélkülözhetetlen. Valódi csak a mellékelt védjeggyel. — Egy füveg 30 fill., 1 és 2 korona.

Kapható Eperjesen: Atlasz D., Dahlström Károly, Glücksmann Mór, Holénia B., Lefkovits Emil, Mikolák István és Troszler Kálmán uraknál; általában ott, ahol plakatok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen.

VÉRTES L. „Sas”-gyógysz. Lugoson.
A Római, Ostendei, Londoni és Párisi kiállításokon aranyéremmel, díszkeresztrel és díszoklevéllel kitüntetve.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszert, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúsznál és megbúléseknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapesten.
Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

GRÁCZI

Loden, egy világhírű különlegesség hozatott forgalomba az alanti czég által. Ez hamisítatlan, tiszta, valódi gyapjúból készül. miáltal — tartósságánál fogva — elpusztíthatlan, sügy nők, mint urak részére a lelegelegánsabb, praktikus öltözékek készíthetők.

„Hochlautsch” védjeggyel nők részére, több mint 40 finom színben, 140 cm széles, méterenkint csak K. 3-16

„Styria” védjeggyel urak részére, minden praktikus színben, 140 cm széles, méterenkint csak K. 7.50.

Minták ingyen és bérmentve.

20 koronát tevő megrendelésnél bérmentes küldés

Erster Grazer Kaufhaus,
GRAZ.

Köhögés és rekedtség ellen nincs jobb a **RÉTHY-féle**

pemetefüczukorkánál;

de vásárlásánál vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félet** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz ára 60 fillér.

• Csak **RÉTHY-félet** fogadjunk el!

ELSŐ KÉZBŐL LEGJOBBAN VÁSÁROL.

Magyarország legnagyobb hangszergyára rez-, fa-, fúvó- és vonós-hangszerekben.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és kir. közös- és a m. kir. honvédsereg, szállítója

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. szám.

Legnagyobb választék az összes hangszerekben.

Hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvolák, klarinétok, trombiták, czimballmok.

Általam konstruált **TÁROGATÓK** 30 firtól feljebb iskola és zongorakiséret ingyen.

HARMONIKÁK legjobb, elpusztíthatlan hangokkal. Különlegesség: aczéhangú hangverseny-harmonikák, saját minták.

Teljes zenekarfelszerelések a legjutányosabb árban, előnyös feltételek mellett.

KÉPES ÁRJEGYZÉKEK

és pedig külön-külön a) hangszerekről, b) harmoniumokról, c) harmonikákról — ingyen és bérmentve.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.
FRANCZIA COGNACGYÁR. PROMONTOR.
Mindenütt kapható.
Végdíjmentes: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest—Ung.

Napról-napra miúinkább **jótéteménynek** és szükségletnek bizonyul minden családban a **Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé** használata.

Gondos háziasszony ne késlekedjék tovább ezt a jóízű és egészséges kávé italt bevezetni.

Tisztább pótkávé nem létezik, és nincsen jobb pótlás a babkávé helyébe, a hol ez orvosilag eltiltatott.

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé csakis a „Kneipp páter” védjeggyel eredeti csomagokban valódi. Nyitva mérlegelt, vagy másképen csomagolt maláta kávé soha sem **Kathreiner.**

E

Flőfizetés negyedév Hirdetési díj:

A vá

Sárosvágyi gyűlésében egyik legszorgalmasabb munkatársaként állapította fennmaradást mely szerelmében jótékonykodást látott. Újabbkormányzatuk fedeztetésük szűk körű vármegyében megszerezte azzal, hogy ügynevezet igazgatásának terheit pénztár viselte. Tudvale provizórius ugyanis a megyei alkalmatosságok a megyei kinevezés, voltak ugyan közizgatás fedeztetésébe visszaállított segélyezésébe.

AZ «E

Tom

Közben még fokozódott a leszámlált talentumok Péchy T. félnie az er. Hiszen lást tenni. Megmás hegyét: a Nincs u. meglátogatt közel voltat seg is, hog Ennek, egy kedves Tompa helyezkedett a szekér eg lázó, álmo Tompa ho

FE